

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
zemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5/L
Telefon šte. 72, ponoči tudi
šte. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.

Ispraviteljski oddelk: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 492

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri pošt. čk. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842 - Praha čislo 78.180.
Wien, Nr. 105.241.

Katastrofalen poraz klerikalcev in njihovih zaveznikov

Po porazu v industrijski in trgovski sekciji je včeraj doživela SLS popolen polom tudi v obrtnem odseku, kjer so njeni kandidati propadli v vseh treh prvih kategorijah. — Eliminirana sta iz Zbornice tudi voditelja SLS Ivan Ogrin in Jernej Ložar. Napredni zastopniki industrijcev, trgovcev in obrtnikov imajo že sedaj večino v vseh treh sekcijah in ogromno večino v plenumu Zbornice. — Po političnem pripadništvu je od 48 mandatov do sedaj v rokah samostojnih demokratov 28, klerikalcev 3, radikalov 2, radičevcev in Nemcev po eden, v rokah neopredeljenih pa 4. Nerazdeljenih je še 9 mandatov.

Ljubljana, 29. septembra.

Bitka za Zbornico za trgovino, obrt in industrijo je pravzaprav končana. Razdeljenih je že 39 mandatov in le 9 mandatov še čaka na odločitev. Med njimi je 5 mandatov, kjer bo radi enakosti glasov odločil žreb, koliko jih pripade kandidatom stanovskih organizacij, odnosno kandidatom klerikalne liste. Za zadnje štiri mandate obrtne sekcije še skruti ni izvršen. Vsi ti naknadni rezultati pa nimajo bistvenega vpliva na končno sestavo Zbornice. Odločitev je že padla. Klerikalci so s svojimi kandidati propadli v vseh treh sekcijah in za plenum Zbornice je izvoljena velika večina članov, ki so bili kandidati na stanovskih listah trgovcev, obrtnikov in industrijcev. Zbornica se nahaja trdno v naprednih rokah.

Za klerikalno kandidatno listo je stala koalicijska SLS, NRS, HSS, nemški nacionalci in grupe g. Jelačina. Pet se jih je z vsem svojim prestižem in aparatom vrglo na stanovske kandidatske liste in vseh pet je napovedalo, da jim gre pri teh volitvah za uničenje in iztrebljenje SDS. Kdo bi danes navajal vse te čudovite pretnje, širokoustne napovedi, naivna prorokovanja! Saj ni manjkalo niti tragikomnega proclasa dveh gospodov, ki sta v imenu Pučljeve stranke celo zanikala eksistenco SDS! Tako so obračali politični spekulant, ki so svoje več kot skromne moči postavili pod protektorat SLS, zanašajoč se, da bo ta stranka s svojim ogromnim organizacijskim aparatom in s svojimi terorističnimi metodami že opravila račun. A zavedni napredni volilci so za SLS in za one, ki so se držali za krilo, strahovito obrnili. Koalicijski peterih je doživela uničujoč poraz in le še nedovršeni popolnosti napredne organizacije se ima zahvaliti, da je rešila nekaj ostankov iz potopa.

Naravnost tragičen je izid volitev za klerikalno stranko. Hotela je, da bodo volitve in njihov rezultat manifestacija njene moči v prihodnjem svetu, ki tvori jedro in glavno silo politično zavrednega naroda. Smatrala je, da bo z lahkoto znatno ojačala svojo dosedajšnjo moč v Zbornici, kjer je razpolagala s sklenjeno vrsto 14 zanesljivih in preizkušenih svojih mandatarjev, a se vrača z bojišča naravnost razdesetkovani. Oba njena obrtniška voditelja g. Ogrin in Ložar sta propadla, a dobila ni nikogar, da bi ju le zdaleka mogel nadomestovati. Dosedaj ima SLS v Zbornici šele 3 svoje ljudi ter jih v najboljšem slučaju lahko pričakuje še tri, štiri.

Kar so dobili radičevci in radikalci, je po osebnih in stvarnih kvalifikacijah za te stranke prej izguba nego dobiček, akoravno po številu priložnih odgovorov moči teh dveh strank med našim ljudstvom. Zbornične volitve so v tem pogledu naravnost demonstrativna korektura širokoustnosti slovenskega radičevstva.

Tudi nemški obrtniki in trgovci so dobili potreben poduk. Nasedli so spekulacijam raznih nemško-nacionalnih eksaltiranih, pa so izgubili vse in celo svojega treznega uglednega rojaka Guldo, ki je bil kandidat na stanovski trgovski listi.

Posebej se zasluži omenbe slučaj g. Jelačina. Izid volitev je zanj kot sedanjega predsednika Zbornice in kot predsednika Zveze trgovskih gremijev najostrejša nezaupnica trgovskega stanja in priznati se mora, da njegova pozicija ni nič manj umčna, nego pozicija g. Ogrina. Za oba je edini ženi-menski izhod takojšnja demisijska.

Dočim je vseh pet koaliranih grup dva meseca bruhalo ogenj in žvenlo, predvsem proti SDS, je stranka samostojnih demokratov neomajno vztrajala na svojem principijelnem stališču, da je dolžnost političnih strank — ako treba — pomagati strokovnim organizacijam, ne pa, da so gospodarski krogi le pomočniki političnih strank, kakor je to razglasil dr. Korošec na shodi v Domžalah. To dosledno njeno stališče ni rodilo le krasnega sadu za stanovske organizacije, ki danes lahko s ponosom in samozavestjo gledajo na svojo mogočno zmago, marveč tudi za SLS samo, ki je v volilni borbi trpela toliko preganjanja in natolcevanja. Nesabično je ona zlasti v zadnjih tednih volilnega bo-

ja nudila stanovskim organizacijam vso svojo publicistično in organizatorno pomoč in zato se tudi ona radije doseženega poraza klerikalcev in njihovih pomočnikov.

Med tem ko skrahirana koalicijska lahko razmišlja o krivdi poraza, bo pomlajena Zbornica za trgovino, obrt in industrijo mogla započeti z uspešnim delom. Po svoji sestavi ima vse pogoje delazmožnosti. Zbornični svetniki, vzrastli iz strokovne stanovske organizacije, prinašajo seboj mnogo izkušenj, znanja in dobre volje za delo. To niso ljudje, ki bi se hoteli osetiti, to so močje, ki hočejo graditi, bolno izlečiti in biti samo verni zastopniki želja naše trgovine, obrti in industrije.

Nova Zbornica je tu. V težkih časih nastopa svoje delo. Velike naloge jo čakajo. Zdaj je čas delati. Zato pa po mesecih bojev opravičeno moremo vabiti vsakega, ki dobro misli in čuti z našim gospodarstvom, da se mudi Zbornici in njenim možem pridruži in pozabivši nasprotja uvažuje staro, a zlasti za napredne ljudi in stanove izstilito geslo, da sloga jači, nesloga pa tlači.

Poraz klerikalcev v obrtni sekciji

Še mnogo bolj kot poraz v industrijski in v trgovski sekciji, je zadel poraz klerikalcev v obrtni skupini. Ze od nekdaj so se klerikalci izdajali kot nekaki kuratorji obrtnikov, a le zato, ker so potrebovali njihove številne glasove za svoje politične, zlasti volilne namene. Za stanovske in gospodarske interese obrtnikov se niso veliko brigali, kar najbolje dokazuje že to, da so svoje obrtnike prepustili vodstvu g. Ivana Ogrina in Jerneja Ložarja v Ljubljani.

V volilni borbi so se klerikalci posluževali med obrtništvom najbolj nesolidnih sredstev in sam g. Ogrin se je n. pr. na volilnih oklicih podobi-oval kot predsednik obrtniškega odseka Zbornice, dasi to nikdar ni bil in v to dejanski g. Engelbert Franchetti. Tudi je g. Ogrin zlorabljal za volilno agitacijo svoje ime zborničnega podpredsednika, da bi navidezni med obrtniki mislil, da so njegovi dopisi nekako uradno naročilo.

Misleč, da bo klerikalna kandidatna lista vsaj v obrtniški skupini sijajno zmagala, so klerikalci v tej skupini kandidirali večinoma le svoje ljudi. SKS so le malo upoštevali, kakor tudi NRS. Še največ so skazali spoštovanja nemškemu nacionalizmu, od katerih so pričakovali — zlasti v mariborski oblasti — na Kočevskem — kar najizdatnejšo podporo. Vse to pa jim ni prav nič pomagalo. Včerajšnji dan je bil za SLS dan najhujšega poraza, kakršnega ta stranka že leta ni doživela. V vseh treh prvih kategorijah, v katerih je včeraj volilna komisija štela glasove, so zmagali kandidati obrtniških organizacij in v vseh treh kategorijah, v katerih je 12 članov in 12 namestnikov Zbornice, je klerikalna volilna lista pogorela. Propadli so vsi klerikalni kolovodje, med njimi tudi nosilec klerikalne volilne liste in glavni vodja klerikalne borbe gospod Ivan Ogrin, dosedanj podpredsednik Zbornice, poleg njega pa še g. Jernej Ložar, skofješki župan Jožef Hafner, Ivan Srebot itd. Na cedilu pa so ostali tudi vsi klerikalni pomagači zlasti Nemci Valerijan Spruschina iz Ptujja, Hans Schuller iz Slovenjgradca in radikal Blaž Zupanc iz Laškega. Tudi pučjevci so se obrisali pod nosom. Kakor poudarjen je odnesla stanovska zavest slovenskih obrtnikov vse kandidate klerikalne kandidatske liste. SLS je izgubila tudi v obrtnem odseku Zbornice ves svoj vpliv in če bo še v IV. kategoriji kaj rešila, bosta izvoljena za člana zbornice kvečjem 2 pristaja SLS, ki stanujeta izven Ljubljane. Od ljubljancov ne bo imela SLS v zbornici niti enega zastopnika, kar znači, da je klerikalna stranka formalno iztrebljena iz Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, kjer je dosedaj dobila od 48 mandatov z gospodom Jelačinom vred samo 4 in lahko pričakuje kvečjemu še dva.

Katastrofa SLS pri zborničnih volitvah je baš z ozirom na popolni debacle v obrtnem odseku, naravnost ob-

upna. GG. Jelačin in Ogrin sta pahnila SLS v brezno, iz katerega zanj ni izgleda. Zanimivo je bilo včeraj zvečer v Ljubljani gledati obupne obraze klerikalnih prvakov, ki so še popoldne napovedovali, da bodo v III. kat. sigurno zmagali. Vse je bilo pri SLS pripravljeno, da bodo na najslavesnejši način razglasili v »Slovencu« že v nedeljo teden napovedano »zmago«. V njihovi tiskarni je bilo zadnja dva dni vse urejeno za posebno izdajanje »Slovenca«. Sinoči pa so gospodje klaverno in obupano ustavili svoje priprave. Vse, kar so klerikalci po svojih novinah in po shodih razglasili in napovedovali, se je izkazalo kot laž in prevara. Dejstvo je le to, da so klerikalci tepeni, kakor še nikdar. Ljudstvo je izpregovorilo in ljudstvo jih je po zaslugi temeljito obsodilo.

Sestava obrtne sekcije I. KATEGORIJA.

Člani:
Engelbert Franchetti, briv. mojster, Ljubljana.

Miha Vahter, knjigovez, Maribor.
Fran Plečnik, tesarski mojster, Logatec.
Ivan Bizjak, modni atelje, Celje.

Namestniki:
Kersnič Ivan, kroj. mojster, Ljubljana.
Spes Fran ml., zid. mojster, Maribor.
Hofy Josip, briv. mojster, Brežice.
Dožan Fran, klepar. mojster, Celje.

Volilnih upravičencev v tej kategoriji je bilo 862, veljavno oddanih glasov pa 701. Lista obrtniških organizacij je dobila po 560 glasov, dočim je dobila klerikalna lista po 341, odnosno 340 glasov. Propadli so kot kandidati in namestniki klerikalne liste: Jožef Hafner, župan v Skofji Loki; Janez Lančič, Gor. Radgona; Ivan Rojina, pogreb. zavod, Spod. Slika; Avgust Pen, Jurjevci; Zavadnik Franc, Glince (St. Vid); Anton Lekše, Mozirje; Ignac Sinigoi, Ljutomer; Ivan Srebot, čevlj. mojster, Ljubljana.

II. KATEGORIJA.

Člani:
Ivan Zorman, pek. mojster, Slov. Bistrica.
Fran Kavčič, gostiln., Ljubljana.
Janko Horvat, slikar, Ljutomer.
Filip Ogrič, zobotehnik, Novo mesto.

Namestniki:
Josip Turk, gostiln. Murška Sobotla.
Ivan Rozman, čevlj. mojster, Ljubljana.
Alojzij Rozman, gostiln. Prevalje.
Radolf Kuhar, mizarski mojster, Mokronog.

Volilnih upravičencev je bilo v tej kategoriji 1072. Veljavno oddanih glasov je bilo 796. Lista obrtniških organizacij je dobila po 417 glasov, klerikalna kandidatska lista pa je dobila od 378—380 glasov. Propadli so kot kandidati in namestniki klerikalne liste: Jernej Ložar, kroj. mojster, Ljubljana; Blaž Zupanc, Laško; Valerijan Spruschina, prevoznik in mehanik Ptuj; Karol Stupanj, zidar, moj. St. Bistrica; Anton Bulc, mesar in gostilničar, Mokronog; Jurij Moser, izvozežek, Ljubljana; Peter Zadravec, minar, Ormož; Franc Breznik, pek, Mežica.

III. KATEGORIJA.

Člani:
Kolšek Martin, čevlj. mojster, Celje.
Bernik Ivan, miz. mojster, Ljubljana.
Berlić Josip, gostiln., Ptuj.

Namestniki:
Tursič Leopold, slik. mojster, Cerklja.
Hamelina Karel, dimnik. mojster, Slovenjgradec.
Anže Franc, mesar. mojster, Ljubljana.
Coh Stjepan, gostiln. Rogaska Slatina.

Volilnih upravičencev v tej kategoriji je bilo 2987, veljavno oddanih glasov pa 2149. Lista obrtniških organizacij je dobila 1074 glasov, klerikalna lista pa po 1066 glasov. Četrta kandidatska lista g. Josipa Ambrožič, gostiln. in izdelovalce gredč, Ljubno na Gorenjskem, je dobil po mnenju komisije 4 glasove manj, ker je bilo njegovo krstno ime na teh glasovnicah napačno označeno, pa je komisija bila mnenja, da naj med njim in g. Antonom Lipovškom iz Maribora, ki je dobil enako število glasov, kakor g. Ambrožič, odloči žreb. Med propadlimi kandidati in namestniki klerikalne kandidatske liste so: Ivan Ogrin, nosilec klerikalne liste, Stefan Sukič, krojač, Murska Sobotla; Ivan Polak, strojar, Kamnik; Franc Pust, tesarski mojster, Ljubljana; Ivan Černe, sed-

Porazne vesti o vremenski katastrofi v Zireh in Polhovem gradu

(Glej poročilo na 3. strani!)

V Beogradu pričakujejo velika iznenađenja

Uzunović se pogaja z Radićem po načelu: bolji vrabec v roki, nego golob na strehi. — Živahne konference.

Beograd, 29. septembra. p. Na podlagi sporazuma vlade in skupštinskega predsedništva je bila včeraj skupščina sklicana za 4. oktober. Poslanci bodo prisostvovali svečanemu sprejemu češkoslovaških parlamentarcev, a skupščina bo zbrana do rednega sklicanja ter bo imela nekoliko sej, da bo mogel zakonodajni odbor dovršiti pregled zakona o centralni upravi in da se bo razprava o stanovanjskem zakonu v odboru čimprej končala.

V političnih krogih se mnogo komentira sestanek g. Uzunovića s Pavlom Radićem. Kakor se sedaj doznavi, je g. Uzunović sporočil Stjepanu Radiću, naj ne vztraja pri zahtevi po izstopu dr. Nikića iz vlade. Minister Nikić sam noče demisionirati in bi bila za njegovo izločitev potrebna demisijska celokupne vlade. G. Uzunović svari Radića, naj ne pritiska, ker nikdo ne more vedeti, v katere roke bi mogla po demisiji vlade priti situacija. Izgleda, da je Uzunovićevo namigovanje o starem pregovoru, da je bolji vrabec v roki nego golob na strehi, ni ostalo brez utisa na Radića. Kritična vpra-

šanja so, kakor zatirajo, odložena do 29. oktobra.

Snoči se je vršila daljša konferenca ministra za šume in rude dr. Nikića, notranjega ministra Bože Maksimovića ter ministra za pošto in prizojav dr. Superina. Tej konferenci se pripisuje poseben značaj, ker se je v istem času vršila v predsedništvu vladne seje nasprotnega tabora Uzunovića, Miše Trifunovića in dr. Sreškica. Te konference beležijo vsi beograjski listi. Udeležba dr. Superina se mnogo komentira. Opazilo se je, da je minister Superina nočjo odpotoval v Zagreb.

Pavle Radić je danes prispel v Beograd ter je popoldne posetil ministrskega predsednika Uzunovića, kateremu je prinesel odgovore Stjepana Radića na razna vprašanja in zahteve. Konferenca je trajala več kot dve uri. Nato je g. Uzunović nujno pozval k sebi Mišo Trifunovića in dr. Sreškica ter ostal z njima skupaj do 19. ure. V ožji okolici Uzunovića se opaja velika zapostvenost in govori se, da pridejo velika iznenađenja.

Radić postavlja Pašića kraj groba

Pašićev govor v Cavtatu ni Pašićev govor, temveč podtaknjena stvar. — Pašić je fizično in duševno popolnoma onemogel in zato ne more več plavati po Radićevi mogočni struji sporazuma, ki nas nosi v ocean svetovnega mira.

Zagreb, 29. sept. n. Najnovejši »Dom« objavlja sledeči članek Stjepana Radića: Predsednik radikalne stranke Nikola Pašić je dospel iz južne Francije v Južno Dalmacijo in sicer v Cavtat v popolno hrvatsko občino, kjer so od 24. občinskih svetnikov samo trije radikalci, vsi ostali pa pristajajo HSS. Kljub temu je po časopisnih vesteh g. Pašić imel tu govor, v katerem je baš ostro napadel tudi nas Hrvate, seljaško stranko ter zlasti predsednika HSS, češ da smo mi že vedno separatisti in nekakšni Avstrijanci. Predsednik HSS je dobil še v Zenevo točne in sigurne vesti od nekakega srbskega zdravnika iz Cavtata, ki je Pašića večkrat posetil in ki javlja, da Pašić ne more več dobro hoditi, to je korakati, temveč, da eno nogo za drugo samo polagoma vleče in da od slabosti ne more niti tako govoriti, da bi ga razumela njegova najbližja okolica, vsekakor pa, da ne more držati govorov niti voditi kakih političnih razgovorov, vsled česar si je prepovedal vse politične posete, ker ga silno utrujajo. Predsednik (t. j. Radić) je prejel v Zenevo tudi

vest, da je na Pašića lagla izprememba vremena v južni Franciji zelo močno nenehnovala, ker je tamkaj postalo nenadoma hladno in strašno vetrovno, da pa mu tudi naše blago podnebje v Cavtatu ne prinaja dobro, temveč ga samo uspavuje in utruja, ker je Pašićev organizem privajen ostrejšemu beograjskemu podnebjju. Vse to je povsem naravno in nikomur se ni treba temu čuditi, ker je itak nenavaden stvar, da se Pašić v svoji visoki starosti še tako dobro drži. Zato je vrlo neukusno pa tudi brezdušno podkicati Pašića take izjave, kakršne si žele razni pritlikavci in pokvarjenci iz okolice, ki pomenjajo nekaj samo dotlej, dokler se grejejo na Pašičevi popularnosti in njegovih zaslugah. Ti pritlikavci nikakor ne morejo pojmiti, da se je Pašić preživel in storil svoje in da ne more več zastaviti niti izpremeniti velike struje narodnega sporazuma, ki je postala tako globoka, široka in močna, da more edino po njej plavati ladja naše narodne in državne politike v veliki ocean svetovnega mira in napredka.

Bojazen Mussolinija pred francoskim vplivom na Balkanu

Chamberlain in Mussolini se sestaneja danes popoldne. — Poset bolgarskega zunanjega ministra v Rimu. — Sestanek italijanskega in rumunskega kralja.

London, 29. septembra (lo). Zunanji minister Chamberlain, ki se nahaja v Sredozemskem morju na potovanju, je sprejel povabilo na sestanek z Mussolinijem. Državnika se sestaneja najbrže jutri popoldne v luki Civita-vechiji. Sestanek se smatra bolj kot čin uljudnosti kakor pa političnega značaja.

Rim, 29. septembra (n). Po razgovoru Chamberlaina z Mussolinijem prispe v Rim bolgarski zunanji minister Burov 5. ali 8. oktobra. Kakor poročajo italijanski listi, bo glavni predmet razgovorov med Mussolinijem in Chamberlainom abesinski in tan-

gerski problem. Vsekakor se bo govorilo tudi o balkanskem problemu, kar se sklepa iz skorajšnjega prihoda bolgarskega zunanjega ministra Burova. Danes je prispel nemadoma v Rim albanski poslanik, ki je imel zvečer daljšo konferenco z Mussolinijem. Sporazum med Francijo in Nemčijo je zbučil v Italiji veliko vznemirjenje, ker se italijanski politični krogi boje prevladujočega francoskega vpliva na Balkanu.

Bukarešta, 29. septembra (brž). General Averescu napoveduje sestanek italijanskega in rumunskega kralja.

Nettunske konvencije zopet v ospredju

Radičevci so pristali, da ostanejo italijanska posestva v Dalmaciji izven agrarne reforme.

Beograd, 29. septembra. n. Italijanski poslanec Bodrero, ki se je po daljši odsotnosti vrnil v Beograd, je posetil pomočnika zunanjega ministra Jovana Markovića, da se v podrobnostih informira o raznih političnih vprašanjih. Pokrenil je vprašanje ratifikacije nettunskih konvencij. To vprašanje še vedno ni stopilo v definitivno fazo. Glede tega se vršijo razgovorjanja med obema vladnima strankama, da bi se brez večjih potresov omogočil sprejem nettun-

skih konvencij in agrarnega zakona za Dalmacijo. Radičevci so pod pritiskom radikalov pristali na to, da se agrarni zakon sprejme v skladu z nettunskimi konvencijami. Agrarni zakon bi se imel izglasovati pred ratifikacijo nettunskih konvencij, in sicer na ta način, da se v prehodne odredbe agrarnega zakona v Dalmaciji sprejme določba, s katero bi se uredile zahteve, ki izhajajo iz nettunskih konvencij, da večja italijanska posestva ne pridejo pod agrarni zakon. Slična rešitev naj bi se našla tudi za cerkveno posest, za katero je zainteresiran Vatikan, v imenu katerega nuncij Pelegrinetti paralelno z Bodrerom forsira rešitev v smislu zaštite vatikanskih interesov, da bi bilo od agrarne reforme izvzeto imetje katoliške cerkve v Dalmaciji.

Poraz kantonskih čet

lar, Lesce: Hans Schuller, hotelir, Slovenjgradec; Jakob Ješ, St. Ilj pod Turjakom.

IV. KATEGORIJA.

(V tej kategoriji, kjer sta 18.102 volilna upravičena in kjer je bilo oddanih 13.026 veljavnih volilnih legitimacij, bo volilna komisija štela glasove šele danes. Ni pa gotovo, da bi mogla do večera končati ta posel.)

London, 29. septembra. s. »Westminster Gazette« poroča iz Sanghaja, da je maršal Čsun-čuang-fang občutno porazil kantonske čete pri Nančangu. Kantonske čete so izgubile 2000 mož. — Protiangliška propaganda na Kitajskem narašča. Severno od Sanghaja v Čengtu je 500 angleskih misijonarjev brez zveze z ostalim svetom.

Težkoče pri „Slavenski banki“ d. d.

Novi dokazi za direktno odgovornost Banque des Pays. - Ustanovitev upniških odborov v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu. - Kaj pravijo zaupniki B. d. P. o stanju zavoda.

Včeraj se je v Ljubljani sestavil odbor upnikov »Slavenske banke« iz Slovenije, ki naj zasleduje dogodke pri tem zavodu, izvrši potrebne intervencije pri državnih oblasteh in pripravi vse korake, ki so potrebni za zaščito vlagateljev. Na interese delničarjev se ta odbor ozirati ne more. Predsednikom odbora je bil izvoljen predsednik gerentskega sveta g. dr. Dinko Puc, ki je sestanek sklical in vodil.

O sestanku se nam z druge strani še poroča, da je tamkaj bil predložen razen znane okoliščine generalnega direktorja »Slavenske banke« g. R. Pilca od 11. avgusta 1926, ki sklicujoč se na konsolidirani položaj banke, pozivlja na čim živahnije aktiviranje kreditov, tudi memorandum, ki ga je leta 1925 na zahtevo »Banque des Pays« odstopilva stara direkcija predložila temu zavodu glede sanacije Slavenske banke. V tem memorandum se povdarja, da je za popolno ozdravljenje zavoda preko odpisanih 40 milijonov dinarjev delniške glavnice potrebno odpisati in nadopolniti še 30 milijonov slabjših aktivov. Ako se to ne zgodi, trdi memorandum, mora zavod zaiti pozneje v težave. »Banque des Pays« pa je na podlagi sodbe svojih ekspertov to stališče odklonila trdeč, da izvršeni odpis 40% delniškega nominala povsem garantuje prospek zavoda. S tem je pač nedvomno prevzela odgovornost za posledice.

Že sta se sestavila tudi v Zagrebu in Beogradu upniška odbora, ki bosta v ljubljanskim delala roko v roki tem bolj, ker se je ugotovila popolna vzporednost interesov celokupnega upništva in našega denarništva sploh in zlasti ni več nasprotij med Ljubljano in Zagrebom.

Iz Zagreba nam poročajo, da se tam z vso naglico od strani uradnikov Banque des Pays dovršuje bilančno stanje. Čujemo, da bo to delo najdalje v dveh dneh dovršeno. Ponovno se iz krogov pri »Slavenski banki« eksponiranih zastopnikov Banque des Pays iztrjuje, da niti delniška glavnica ni izgubljena, kamo li da bi bili vlagatelji ali drugi upniki v opasnosti. Te izjave je vsakakor treba dobro beležiti. Tudi zagrebsko javno mnenje povsem soglasja s tezo, ki jo zastopa »Jutro«, da je direktna odgovornost Banque des Pays za današnje stanje Slavenske banke izven vsega dvoma, s tem pa tudi njena dolžnost povsem jasna. Kakor izven, je bil na to odgovornost B. d. P. še posebej opozorjen predsednik njenega glavnega odbora, bivši francoski poslanec v Londonu g. Jules Cambon, ki uživa v vsej Evropi

glas strogo korektnega in pravičnega moža in o katerem se ve, da ne bo pripustil, da bi njegov veliki zavod kompromitiral svoje ime z izmikavanjem od odgovornosti napram važnim interesom prijateljskega jugoslovenskega naroda.

Zagrebsko časopisje o „Slavenski banki“

Zagrebski »Morgenblatt« navaja da je »Slavenska banka« zavzemala vsled svoje agilnosti važno postojanko ne le na bančnem, ampak tudi na industrijskem polju ter da igra potom svojih filijalk v Južni Ameriki med Jugoslovenci važno gospodarsko vlogo. Radi tega ne moremo tretirati krize, v kateri se nahaja ta banka, z zgolj privatno-finančnega stališča, ampak iz obče gospodarskega in tudi nacionalnega stališča. Dolžnost onih krogov, ki so do sedaj vodili to banko, je, da z vsemi sredstvi delujejo na to, da se banka sanira ali pa na drugi način reši. Če bi se hoteli odgovorni faktorji odtegniti tej svoji dolžnosti, bi došlo od naše strani do ukrepov, ki gotovo ne bodo niti Landerbanki niti Trboveljski premogokopni družbi prijetni.

»Novosti« javljajo, da je radi bivše »Slavenske banke« prišel v Zagreb minister trgovine dr. Ivan Krajač v svrhu, da se na licu mesta informira o položaju ter da je že podvel nekatere korake, da se katastrofa odkloni. Po izjavi g. ministra bo vlada vse ukrenila, da popolnoma zaščiti interese vlagateljev in drugih upnikov. Nadalje izjavljajo »Novosti«, da je »Slavenska banka« življala zaupanje vlagateljev posebej no radi tega, ker se je vedelo, da stoji za njo Trboveljska, dunajska Landerbanka ter pariška Banque des Pays. Zastopniki teh zavodov so sedeli v upravnem svetu »Slavenske banke« in izključili oni so imeli v rokah vodstvo banke. Ko se razpravlja vprašanje o odgovornosti napram vlagateljem, je treba imeti pred očmi, da so bili faktični in edini gospodarji Slavenske banke zaupniki dunajske in pariške finančne grupe. Ta faktum je treba poudariti, pravijo »Novosti« radi tega, ker izgleda, kakor da bi se hotela Landerbanka, odnosno Banque des Pays odtegniti odgovornosti ter jo prevesti na jugoslovenske člane ravnateljstva Slavenske banke, ki pa so bili stvarno že delj časa le deveto kolo pri zavodu. »Novosti« zaključujejo, da imamo na žalost še celo med finančniki take reprezentante, ki slavi o pronaest ena banke kot nekako »zmagajo«. Vendar večina naših finančnikov ima v tem oziru trezno pogled in se zavda da težkih gospodarskih posledic, ki bi jih imela taka katastrofa ne le za bančne kroge, ampak tudi za ostalo gospodarstvo. Radi tega so »Novosti« prepričane, da bodo trezni gospodarski krogi ob sodelovanju vlade našli pota in sredstva za popolno oskrbovanje interesov vlagateljev in to tem bolj ker se smejo in morajo pritegniti k sodelovanju Landerbanka in Banque des Pays.

Proti demoralizaciji v šolski upravi

Pod tem zaglavjem je prišel »Učitelj« članek, ki našteva slučaje, katere se mora smatrati kakor nemoralne v podeljevanju učiteljskih mest. Z izvajanjem se mora vsakdo v glavnem strinjati. Kot nemoralno se mora smatrati po teh načelih, ako se imenuje mlajši in strokovno slabše kvalificirani za kako mesto in to vrhu tega s politično protekcijo. Pravilno se povdarja, da leži rešitev v rokah prvenstveno učiteljskega samega. Kajti ono je, ki vlaga nemoralne prošnje, ono je, ki pritiska s vsemi vrstami zvez na odločujoče človeštvo in na politične stranke. V tem oziru poznamo nešteto in uprav klasičnih slučajev.

Tako n. pr. je bil ravnokar imenovan v Ribnico g. Herman Kmet vkljub veliki razliki v vseh predpogojih, ki se morajo upoštevati. Bil je imenovan, češ da je »deklaracija«.

G. Herman Kmet, če se ne motimo, je eden glavnih borcev za znano deklaracijo in je tudi v vodstvu ljubljanskega poverjenstva UJU, ki je proglasila v »U. T.« načela, ki jih hoče provesti proti demoralizaciji v šolski upravi.

Mi ne bomo danes še obravnavali drugih slučajev, a ker je g. Kmet vodilna sila poverjenstva UJU, pričakujemo, da uvažuje načela, ki so stvorila večino na celjskem zborovanju UJU, mislimo, da je tu tiptičen slučaj, ki ga prizadeji sam lahko uraditi s tem, da se ravna po svojih načelih. Ako bo vodstvo samo trpelo tako razliko med besedo in dejanjem, bo seveda vsakdo vedel, koliko ima dati na moralne izjave. Stvar pa je tudi sicer skrajno mučna. Preko fakta, da je posl. Pucelj izsilil krivico g. Završnika, g. Kmetu pa mesto, ki mu ne gre, pod utemeljitvijo, da je Kmet »deklaracija«, kar da Završnik ni preko te izjave javnostiti ne more. Tudi UJU ne. Ta stvar se mora do kraja razčistiti, zlasti mora i UJU zavzeti jasno stališče.

Novinarski kongres na Cetinju

Nova uprava JNU.

Cetinje, 29. septembra.

Novinarski kongres je danes zaključil svoje delo. Po poročilu verifikacijskega odbora so včeraj došla na vrsto poročila o delu uprave. Pri referatu generalnega tajnika in blagajnika o stanju blagajne JNU se je razvila zelo burna razprava, ki je trajala ves dopoldne. Skupina beograjskih novinarjev je predložila kongresu resolucijo, v kateri je zahtevala anketo za delo glavnega tajnika Vilovića in glavnega blagajnika Ivančiča. Razprava o tej resoluciji je trajala še popoldne. Končno je predsednik združenja Krešimir Kovačič odredil odmor,

med katerim je imela centralna uprava z delegati sekcij posvetovanje. Rezultat tega posvetovanja in razprave na kongresu je bil motiviran predlog uprave za prehod na dnevni red. Ta predlog je vseboval naslednje točke: 1. Kongres sprejema vsa poročila o delu uprave v preteklem letu na znanje in daje upravi absolutorij. 2. Ako proti delovanju kateregakoli člana dosejane centralne uprave dospe pismena prijava, bo centralna uprava to prijavo poverila v proučitev posebnemu odboru, v katerem bodo zastopani delegati vseh sekcij. 3. Cercle v beograjskem novinarskem klubu se ima do 1. januarja 1927. brezpogojno likvidirati. 4. Beograjski novinarski klub z vsem inventarjem se izroči v upravo beograjske sekcije. 5. Po izločitvi kluba sekciji si poišče centralna uprava zase druge prostore v Beogradu. Ta prehod na dnevni red je kongres sprejel z odobravanjem. Končno se je prešlo na volitev nove uprave, v katero so bili izvoljeni: za predsednika Krešimir Kovačič (Zagreb), za I. podpredsednika Zilka Milčević (Beograd), za II. podpredsednika Stanko Virant (Ljubljana), za I. tajnika Gjuro Vilovića, za II. tajnika Ivan Krznarić, za blagajnika Milorad Ivančič, v nadzorni odbor pa so bili izvoljeni Ikončić, Smodej in Vodvaršica.

Danes in jutri priredijo novinarji razne ekskurzije. Glavna skupina potuje čez Podgorico in Skadar in nazaj na Bar, odkoder se novinarji vračajo s parnikom preko Splita domov.

Nova komplikacija pri zrebanju v Zbornici

Tekom včerajšnjega dne se volilna komisija še vedno ni mogla odločiti, kako se naj izvrši zrebanje za I. trgovske kategorije, v kateri ima, kakor znano, vsch 8 kandidatov enako število glasov (po 143). Vsi šile so se živahne razprave in prevladovalo je končno naziranje, da je glavno do seči principijelni organizacijski cilj, ki je v čl. 1. volilne uredbe fiksan z določbo da morajo po 4 člani vsakega odseka doimovati na sedežu zbornice, izmed ostalih članov vsakega odseka pa da morajo 4 doimovati v ljubljanski, 8 pa v mariborski oblasti. Temu cilju naj se prilagodi način zrebanja, ki v zakonu sicer ni predpisan, in je torej najpravičnejše, da se zrebanje vrši po krajevnem principu, t. j. posebej med obema ljubljanskima kandidatoma, med obema kandidatoma iz ljubljanske oblasti in končno med 4 kandidati iz mariborske oblasti.

Tekom skrutinija za III. obrtniško kategorijo pa se je pojavil nov slučaj. Tudi v tej kategoriji so zmagali napredni kandidati, in sicer v splošnem s 6 glasovi večine. Za nosilca napredne liste g. Josipa Ambrožiča pa so bili oddani 4 glasovi tako, da je bilo mesto imena Josip napisano ime Adolf. Akoravno o identiteti kandidata ni

bilo nobenega dvoma, ker je bil označen pravilno kot izdelovalec gredež v Ljubnem na Gorenjskem (kjer eksistira le eden Ambrožič te stroke) je volilna komisija vendar še štiri glasove — po našem prepričanju povsem neopravičeno — razveljavila. S tem pa je število Ambrožičevih glasov postalo enako številu glasov nasprotniškega kandidata g. Ant. Lipovška iz Maribora in komisija je rekla, da naj med obema odloči žreb. Ako se postavimo na osnovo absolutne provincialne razdelitve mandatorov v smislu čl. 1. in 3. uredbe, potem je zrebanje v tem primeru nedopustno, ker sta kandidata vsak iz druge pokrajine. Gospod Ambrožič ima kot kandidat iz ljubljanske oblasti več glasov nego njegov protikandidat iz iste oblasti in bi moral torej logično biti proglašen za izvoljenega.

V ostalem gre tu za vprašanje, ki so predmet povsem pravniške presoje. Mi smo včeraj in danes navedli razne argumente za in proti, prepustiti pa moramo komisiji odn. njenemu predsedniku da se odloči na eno ali drugo stran. Definitivna odločitev bo pač padla tekom današnjega dneva.

Politične beležke

Za poplavljenice

Po predlogu posl. dr. Žerjave je predsedstvo kluba SDS zahtevalo pri ministru notranjih del neposredno pomoč v materijalu, delovnih silah in denarju, pri finančnem ministru pa izreden kredit, ki naj ga razdeli oblast skupno z »Rdečim križem« (Crveni krst).

Krivic v prosvetni upravi

Klub SDS je sklenil pri ministru prosvete ponovno protestirati radi preganjanja nacionalnih prosvetnih delavcev. Glede Slovenije je posl. dr. Žerjav predložil spomenico slučajev, ki dokazujejo nevedno igro z našim učiteljskim osebjem. SDS ne predlaga represalij in jih tudi za kasneje ne namerava, pač pa vztraja na reparacijah, t. j. zahteva revizijo vseh namestitev in nasilnih premestitev pod vladno RR. Med najbolj kričeče slučaje je šteti slučaj g. Završnika v Ribnici, ki je bil zastavljen v korist g. Hermana Kmeta po skupnih priporočilih posl. Škulja in Pucelja. G. Završnik po službenih letih, po kvalifikaciji in po vseh okolištinah, ki se jih morajo upoštevati, daleko prekaša g. Kmeta. — O tem predmetu se nam z druge strani poroča, da je posl. Pucelj opraviljuč imenovanje g. Kmeta pisa, da je Kmet »deklaracija«, kar Završnik ni. Ta izjava ne more neopažena ostati. G. Kmet je bil ob imenovanju v Dol. vas ali se je vsaj delal hudega demokrata, ki je tjakaj prišel, se je združil s klerikalci, drugod pa je izjavil, da je soc. demokrat. Smatrati se ga mora prilično kot tip.

Cinizem »Slovenca«

»Samcuprava« od 29. t. m. piše: »Ljubljanski škof je napisal pod svojim podpisom v nekem tedniku svoje stranke članek, v katerem prepoveduje vsem vernikom pod najostrejšimi cerkvenimi kaznimi čitanje listov drugih strank. Narodna poslanca gg. dr. Pivko in dr. Žerjav sta radi tega poslala ministru ver g. Miši Trifunoviću vprašanje, kako stališče zavzema napram temu postopanju cerkvene oblasti v Sloveniji in kaj misli podvesti o tej zadevi. G. minister je po svoji dolžnosti odgovoril na postavljeno vprašanje in njegov kratek odgovor, ki stoji na popolnoma formalno-pravnem stališču, se glasi, da je škof s tem zlorabil svoj oblast ter se pregrešil proti ustavi. Ker pa nimamo še zakona, ki bi specializiral tozadevno določbo ustave in ker država radi tega nima sankcije proti taki zlorabi, se more samo pritožiti pri višji cerkveni instanci. Nas se ne tiče spor, ki ga vodita demokratska in klerikalna stranka med seboj v Sloveniji in iz katerega je nastal ta slučaj. Baviti pa se moramo s komentarjem, ki ga je podal ljubljanski »Slovenec« kot odgovor našemu ministru s temi besedami: »To nedolžno veselje »Jutru« iz srca privoščimo, dokler ne bo prišel odgovor iz Rima, ako bo sploh prišel. Kakšen bo ta odgovor, nihče ne more dvomiti, kdor pozna cerkveni zakonik. Mnenje ministrstva ver v predstojiči zadevi pa je toliko vredno in merodajno kakor tozadevno mnenje malega Morica v »Jutru«. — V času Avstrije ni »Slovenec« nikdar pisal s takim cinizmom o kakem avstrijskem ministru, četudi so vsi avstrijski ministri ver z zelo majhnimi izjemami pripadali takozvani nemški liberalni stranki, ki je po vsem svojem programu bila nasprotnica katolicizma. S takim cinizmom govori in piše SLS o naših državnih oblasteh šele po vojni.« Tako se je »Slovenec« zopet sam »denunciral« v Beogradu pri razdikalih, ki bi se jim iz srca rad prikupil. Ne more pač zatajiti svoje prave barve, ki mu je prirojena.

Komedija o izenačenju davkov

Beograd, 29. septembra. p. Odbor Narodne skupščine za pretes zakonskega načrta o izenačenju neposrednih davkov je danes končal razpravo. Okoli 50 najvažnejših članov načrta je ostalo rezerviranih. Glede čl. 134. se je razvila živahna debata. Ta člen predvideva, da veljavnost vseh dosedanjih davčnih zakonov preneha 1. januarja 1927. z dodatkom, da razen tega ostane v veljavi predhodna odredba o dohodkih z zemljišč. Prihodnja seja bo sklicana pismeno. V političnih krogih pa se vsa ta stvar ne jemlje resno. Tudi vlada ne. Proti načrtu je namreč baš v vladinih krogih toliko odpora, da v doglednem času vlada ne namerava vzeti niti v resen pretes vprašanje definitivne parlamentarne rešitve.

Otvoritev proge Štip-Kočane

Beograd, 29. septembra. r. Včeraj je bila na svečan način otvorena železniška proga Štip-Kočane.

Demisija grške vlade

Radi nesporazuma o izvedbi volitev je podal general Kondilis demisijo celokupne grške vlade. — Venizelos pripravljen sprejeti zunanje ministrstvo. — Poostreitev pogajanj za jugoslovensko-grško pogodbo.

Atene, 29. septembra. d. Razgovori voditeljev strank, ki so se vršili včeraj pri predsedniku republike admiralu Konduriotisu niso imeli uspeha, ker so rojalisti kakor venizelisti vztrajali na svojih stališčih. Radi tega je general Kondilis podal demisijo svoje vlade. Spor med venizelisti in njihovimi nasprotniki obstoji v glavnem radi porciionalnega volilnega reda ter tudi v načelu niso proti temu, da bi vodil Kondilis še nadalje vlado. Demisija generala Kondilisa je vzbudila veliko presenečenje, ker je Kondilis šele predvčerajšnjim izjavil, da ne namerava odstopiti pred novimi volitvami in da bi eventualno posegel v volilni boj na čelu nove stranke.

Admiral Konduriotis se še ni odločil, ali sprejme demisijo sedanje vlade. Venizelos je izjavil v nekem pismu liberalni stranki, da bi bil pripravljen prevzeti v vladi Tsakdaris-Metaxas ali pod kako drugo monarhistično osebnost zunanje ministrstvo.

Atene, 29. septembra. s. Razprave o solunski pogodbi so se poostreile. Kafandaris izjavlja, da je revizija pogodbe neobhodno potrebna. Po beograjskih vesteh bi postal položaj zunanega ministra dr. Ninčiča zelo težaven, ako bi pogodba ne bila ratificirana.

Kočljiv politični položaj na Poljskem

Nova vlada brez izprememb. — Ustavna demokracija ali diktatura? — Zmanjšanje začasnega proračuna.

Varšava, 29. septembra. r. Predsednik republike Pilsudski je ponovno imenoval staro vlado brez izpremembe. »Nova« vlada se bo brčkone v četrtek predstavila sejmu.

Ponovno imenovanje bivše Bartlove vlade se nanaša na solidarnost Bartla in vseh članov kabineta z notranjim ministrom Młodzjanovskim in prosvetnim ministrom Sulkovskim, katerima je sejm izglasoval nezaupnico. Ni pa verjetno, da bo sejm vztrajal še nadalje na tem stališču, ker ministrska kriza ni našla pravega odmeva v javnosti in so tudi člani parlamenta sami desinteresirani in v večini na dopustu izven Varšave.

Po drugih informacijah se je političen položaj poostreil. Razpoloženje opozicijskih in vladni naklonjenih poslancev je tako, da sedaj ne gre za boj o obstoj vlade ali sejma, temveč za državno obliko. Vprašanje je sedaj, ali se bo obdržala ustavna demokracija ali pa bo sledila tajna ali javna diktatura.

Varšava, 29. septembra. s. Senat je na včerajšnji seji s 40 glasovi proti 37, 6 senatorjev se je vzdržalo glasovanja, sprejel predlog opozicije, da se budžetni provizorij za zadnje četrtletje l. 1926 zniža od 484 na 450 milijonov zlotov.

Povsod velike vremenske katastrofe

Ciklon porušil mehiškano mesto Veracruz. — Nov vihar nad Florido. — Orkan nad Azorskimi otoki. — Poplave v Švici.

Mexico City, 29. septembra. (brž) Mesto Veracruz je bilo od strahovitega ciklona popolnoma porušeno. Veliko število ljudi je bilo ubitih in mnogo parnikov potopljenih. Tudi v okolici je ciklon povzročil ogromno opustošenje. Ker so vse komunikacije pretrgane, podrobnosti o strahoviti katastrofi še niso znane. Potopilo se je tudi več vojni ladij.

Orkan v Veracruzu in okoliških krajih trgal strehe raz hiš. Ljudje so morali izprazniti stanovanja. Žetev je uničena. V Jalapi je narasla reka povzročila ogromno škodo. Dve osebi sta utonili. Škoda se ceni na dva milijona dolarjev.

Veracruz je pristaniško mesto mehiške republike s širokimi ravnimi cestami in lepimi trgi. V Veracruzu je 7 cerkva, več samostanov, gledališče, cirkus za bikoaborbe,

velike tvornice cigar ter ima nad 50.000 prebivalcev. Veracruz je bil glavno izvozno obmorsko mesto Mehike. Mesto je ustanovil l. 1520. Španski osvajač Fernando Cortez in je služilo francoskim četam v letih 1862—1867 kot izhodišče v času invazije v Mehiko.

Pariz, 29. septembra. s. Po vesti »New-York Herald« iz Miami je naznanila vremenska postala nov vihar, ki se je pojavil severno od Portorike in se pomika v smeri proti Floridi. Oblasti so odredile vse potrebne varnostne ukrepe.

Lizbona, 29. septembra (brž) Silen vihar je težko poškodoval mesto Fayal na Azorih.

Zeneva, 29. septembra (brž) Radi velikih poplav je položaj v rhonski dolini zelo kritičen. Železniške zveze so pretrgane. Železniška uprava upa, da vzpostavi promet do četrta.

Povratak kralja in kraljice na Bled

Danes zjutraj.

Beograd, 29. septembra. p. Sinoči sta se kralj in kraljica s simplonskim ekspresom odpeljala iz Pariza ter prispeta danes ponoči v Ljubljano. Od tam odpotujeta na Bled, kjer osaneta še nekaj dni. Z Bleda se poda kralj v oktobru k proslavi bitke na Kajmakčalanu ter se nato vrne k stalnemu bivanju v Beogradu.

Strahotna opustošenja v tržaški okolici

Trst, 29. septembra. o. Včerajšnja poplava na Primorskem je imela katastrofalne posledice. V tržaškem predmestju Rojanu in Barkovljah znaša na stavbah povzročena škoda okoli 10 milijonov lir. V Trstu je škoda še večja, ki pa še ni precenjena. V Grljanu je vihar potopil več ribiških ladij.

Predmestje Studenec v Škofji Loki ob narasli Poljanščici.

Pečine v 8 m narasli Poljanščici, na katerih je slonela brv med Škofjo Loko in Puštalom.

ZBIRAJTE MILODAR!
ZA POPLAVLJENCE!

Žirov ni več — Polhovgrajska kotlina jezero in puščava

Polhov gradec in cela kotlina preživela katastrofo, kakršne že sto let ne. — Skrivnosti formacij polhovgrajskih hribov. — Razdejani mostovi, hiše, vsepovsod voda, pesek, kamenje in drevje. — Žiri in okolica skoro popolnoma izginili z zemeljskega površja.

Med razvalinami in jezери Polhovgrajske doline

Plazovi in besneči hudourniki ter potoki rušili mostove, hiše in zasuli na debelo travnike in polja. — Voda udirala tudi iz zemlje. — Potresni sunki.

Strahovita elementarna katastrofa, ki je napravila ogromno škodo že itak revni Sloveniji, je bila v vsakem oziru najstrašnejša v Polhovgrajskem kotu. Vič, Glince, Rožna dolina, Nova vas, Kozarje, vse je odsevalo v ponedeljek v masah umazano rjave vode, buče in drveče skozi vasi. Vse ta ogromni veletok pa je pridobil na sili samo iz voda, ki so se podile s hribov v žiri in okrog Polhovgrajca dalje po dolini, uničujoč pred seboj vse, kar jim je bilo na poti in kar jim je poskušalo kljubovati.

Katastrofa, ki je zadela Polhov gradec topot je neizmerno grozotnejša od one leta 1924 ali one pred 70 let. Že več stoletij ni bilo tam tako grozljivih tragedij. Kot pod goro Sv. Lovrenca in tja do Kozarji je bil do večeraj popolnoma odrezan od ostalega sveta in ni se znalo niti najmanj, kaj se je tam kaj v teh grozljivih urah dogajalo. Nikdo ni znal, ali je Polhov gradec pod vodo, ali še stoji ali ga ni več. Vsakdo, ki pozna kraj, njegovo lego in vse nevarnosti, ki jim je izpostavljen, pa je slutil grozo.

Dočim vlada in merodajni faktorji niso imeli še nikakih poročil od gori, je novinska poročevalska služba, sicer s težavo, a vendarle funkcijonirala vsaj za silo. Prve vesti o težki katastrofi v Polhovem gradu in v krajih nizdol Gradaščice se je posrečilo dobiti že v tork. Težke slutnje posameznikov in vse javnosti so se izkazale kot popolnoma upravičene in nedoločne predstave so jele dobivati določnejše oblike. Barva domišljije in resničnosti je sama temna, nepopisna groza.

Ze polje ob Tržaški cesti tostran brezovskih, loških in vrhniških hribov je strašno namočeno in to še danes. Dne 27. t. m. je stala voda v Drenovem griču gori proti Vrhniku in nazaj proti Logu pod vodo. Zvečer je nastal silen piš, ki je mnogim posestnikom v okolici

podiral kozolce in ruval drevesa.

Vihar se je razvil okrog 21. ure v silovit orkan, ki pa se je ponoči polegel. Proti jutru je pričela voda odtekati in je čez dan odtekla skoro vsa. Ostala je le zunaj na poljih. Blatna Brezovica in Bloke pa stojita v vodi še danes. Opazovalec, korakajoč po poti proti Horjulu opazi vsepovsod razdejane. Cesta je izprana in izdobljena na posameznih mestih popolnoma do temeljev in to samo od dežja in malih potočkov, ki so se tvorili sprti na cesti sami. Čim pa se odpre iz gozda pogled na horjulsko polje, ga oko išče zaman. Pred človekom migotata samo več kilometrov dolgo in nad

kilometer široko jezero,

skozi katerega se podi valoveči potok Horjulščica. Njive so ostale posestnikom ohranjene samo ob robu vasi v pasu 1 km. Mala jezera je opaziti še sedaj celo v višje ležečih krajih proti Vrhencu. Glavno jezero je večeraj dopoldne dokaj padlo, popoldne pa je radi neprestanega deževja počelo zopet vidno naraščati in bo skoro gotovo zalilo še one njive, ki jih je voda polagoma zapuščala. Horjulščica na svoji poti od Zaklanca mestoma prestopa breg in treba je le še nekaj ur trajnega deževja, da se zopet razpeni čez široko polje.

Silno so hudourniki, normalno samo ponižne grape, gospodarili tudi v hribi nad Horjulom oziroma Zaklancem. Gozdne poti proti Koreni, Brišam in naprej proti Polhovemu gradu oziroma Zalogu so na mnogih krajih popolnoma razruvane. Okrajna cesta iz Zaklanca v Polhov gradec je bila večeraj popoldne že popolnoma dostopna in je trpela samo na posameznih mestih, toda ne preveč. Kamenje, ki so ga vode tirale s seboj, se je v kupih ustavljalo že ob robu ceste ali celo višje v bregovih. Potok, ki spremlja cesto, je še večeraj močno narasel. V ponedeljek pa so tudi njegove vode butale ob breg gozda nad cesto. Čim bolj na se opazovalec približuje polju in vsem pod Polhovim gradcem, tem grozotnejša postaja slika.

Prestrašene so bile v Polhovem gradu ponedeljkove popoldanske ure. Strahu in groze, ki so jo preživljali domačini, ni mogoče opisati, kajti

resnica presega vsako domišljijo.

V hribih je v nedeljo popoldne pričelo po dalje časa trajajočem lepem vremenu deževati. Nad goro Sv. Lovrenca in gori nad Črnim vrhom so se preganjali nekaj časa temni, težki oblaki, ki so butali drug ob drugega. Končno pa ostali nad zemljo in vrhovi kakor pribiti. Otvorile so se nebeške zavrtornice, lilo je kakor iz skafa. Naliv se je stopnjeval od hipa do hipa in

marsikoga, ki se je oziral gori v hribe, je zabeležilo okrog srca. Prišla je noč, naliv pa je še vedno trajal. Dež je padal na tla z železno vztrajnostjo in ustavilo ga tudi ni naslednje jutro. Ko so ljudje pogledali iz svojih hiš, so se jim v strahu stisnila srca. Pogled na narasli potok Božno in višje doli na Gradaščico je povedal vse. Voda je narasla skoro že za dva metra in divje šumeč so se gnale vode dalje po strugi. Tekom dopoldanskih ur je voda vedno naraščala, vendar ljudje še niso popolnoma obupali. Marsikdo je mislil še, da se voda odteče. Upanje pa je bilo varano, kajti voda je naraščala vedno naprej s pretečo naglico. Zvonilo je polodne, ko so pridle še večje mase vode

z uničenje prorokujočim

zaglušujočim bobnenjem. Že pred popoldnem je Božna poskušala prekorati bregove, sedaj pa ni bilo več sile, ki bi jo ustavila na njenem, vse razdirajočem potu. Pobesnela hidra je posegala s tisoči rok v strani do bregov in objemala v uničujoči naglici plodno polje. Razburkani in peneči se valovi, ki so pribobneli na plano, so nosili s seboj ogromne skale, velikanse hraste, macesne, smreke, jagneda itd. V dolino so priplavali že crknjeni prašiči, celi kosi hiš, razno pohištvo iz hiš, strgana vrata, okenca itd. Položaj v vasi je postal obupen. Ljudje so hiteli iz hiš na hrib, odpenjali živino, reševali otroke in strmeli z visokega v to grozo. Glavna struga, ki je valila s seboj vse mogoče hišne predmete, je votlo bobneče pričela donati s seboj cele kupe obdelanega in surovega lesa, hlo-de, deske in velikansko množino izruvanih dreves, povezanih s hosto. Vse te skladišnice lesa je držal v svojih krempljih glavni tok, ki je rezal ob obeh straneh liki ob boku mogočnega splava. Nakopičeni les, hloidi in vse to z vodo vred je iskalo proste poti, ki pa jo je zaviral železobetonski novi most, ki je vezal Polhov gradec s Pristavo. Že tok vode sam so ovirali železobetonski nosilci, kriza pa je prispela do viška z doplavo lesa. Da bi imel most pod seboj dovolj prostora in da bi bil visoko zidan v loku, ne bi prišlo do takih grozot. Mase naplavljenega lesa so se odbijale od betona, ki pa je kljuboval. Ljudje s hribov so v grozi pričakovali, kaj bo. In res. Ker les in voda nista našla proste poti pod mostom, je pričela voda, skale in les kopati ob njem drugo strugo. Voda, ki se je dosledno odbijala od mosta, je napravila oster kot, nato pa v rokavu drla naravnost proti Gasilnemu domu, enonadstropni Mostarjevi in pritlični Stajerjevi hiši in bajti. Tedaj so hloidi, tramovi in debela otvorila kakor v starih časih z ovni na te stavbe generalni napad. Nekaj časa so se težki kosi odbijali in se zopet zaletavali in na krat obdili pri Mostarju severni vogal hiše. Kmalu se je pričela nagibati streha, nakar se je zrušil v valove prvi del hiše. Kakšne četrt ure kasneje je klenil skupaj drugi del, skoro nato pa je šlo po vodi vse. Voda je

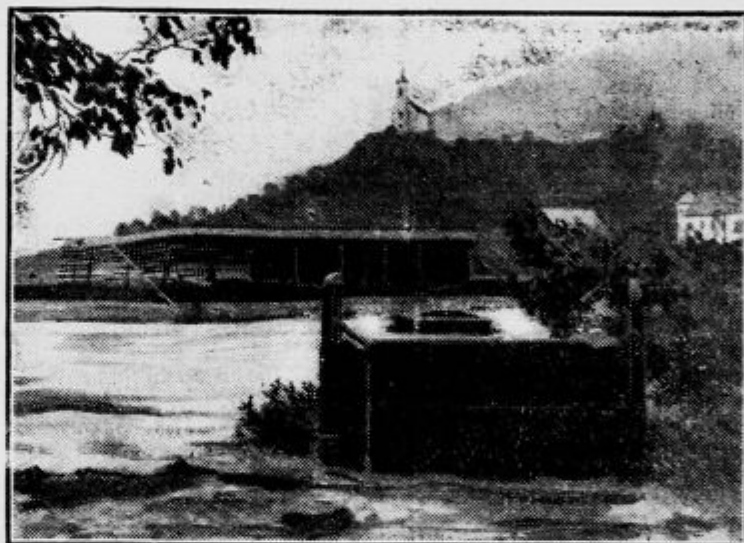
hišo odnesla

in imela prosto pot. Mostar je rešil preje iz svoje lepe hiše samo številne otroke in ženo, vse drugo, denar razne dragocenosti, oprava, obleka, krojaško orodje (pečal se je tudi s krojaštvom), pa je odnesla s seboj med silnim truščem in hruščem pobesnela voda. Vse, kar mu je ostalo, so žena, otroci, obleka, ki jo je imel na sebi, ter 1 kronica denarja, ki jo je našel v žepu.

Silni valovi so pričeli sedaj razkopavati novo cesto, ki je bila dograjena šele letos. V nekaj trenutkih je bila stesana nova zibel in sicer na mestu, koder je prej tekla cesta. Železobetonski most je obstal na strani. Prvotna struga je bila mahoma zasuta z debelimi kamni in skalami, čez koje pa je lila voda. Most je postal v nekaj trenutkih brez pomena, kajti sedaj stoji popolnoma na suhem. Deroče mase vode, ki so si skoro že utrle neovirano pot, so nekaj hipov nato odtrgale zadnji del Gasilnega doma, vzele s seboj omaro z gasilsko obleko in vedno naraščajočo silo butale v hlev Janeza Peklaja. Ta je bil kmalu izpodkovan in v nekaj trenutkih zlomljen in odplavljen. Tramovi so se nato v mogočnih sunkih vrgli v sosednjo Stajerjevo hišo in bajto. Par minut in hiša je

bila zrušena,

pobrala jo je voda in ostala je samo peč sredi ene sobe, skozi katero pa lije danes nova struga. Za njo je voda porušila bajto, ki jo je odtrgala polovico, drugo polovico pa izpodkotala in komaj še visi na breku. Že prej pa so se morali prebivalci izseliti tudi iz enonadstropne Peklajeve hiše, kajti deroči valovi so jo izpodkotali, da se je celo poslopje nagnilo. Zadnji hip so odne-

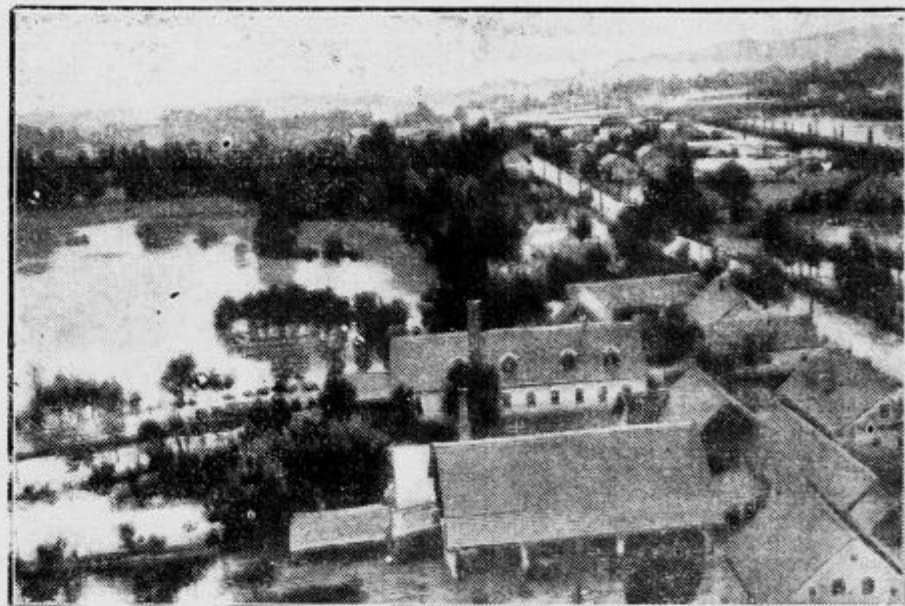
Ostanki betonskega mostu čez Poljanščico v Škojji Loki.

stopna le čez železniški most v Kalvarijo v ozadju. Vas je od mesta do Vas Puštal z gradom na desni in slikovito dve uri oddaljenih Medvodah.

Pogled na poplavljenoto pot v Škojji Loki

od hiše v ravnatelja Ivana Subica proti mlinu in fužini na Studencu. Pod Klancom pod sodnijo se malo pred sedaj podrtim betonskim mostom na levi odepi klance, katerega vidimo na naši sliki. Pri Oblakovi hiši in za njo pri hiši pismonoše Jenka je segala voda še nekoliko višje prav čez okna. Stanovalec so vzadnjem trenutku rešili pogumni možje, ki so bili sami v smrtni nevarnosti.

Poplavljeni Vič z zvonika župne cerkve v smeri proti zapadu

Na poplavljeni Tržaški cesti na Viču,

kjer so ob ograji na levi odnesli valovi voz posestnika Zdešarja in je utonil posestnik Andrejak.

Avto velikega županstva v valovih na Tržaški cesti na Viču

sli tudi še Peklajeva stara mater, ki je ležala v postelji že celo leto. Grozotni pogled na okolico pa je na staro vplival tako silno, da je vsled strahu

umrla med prenosom

in so jo položili v neki sosednji hiši na posteljo že mrtvo.

Ob 15. uri je dossegla vse naokrog, do kamor je segalo oko, se razlivajoča deroča voda višek. Presegala je za 60 cm višino vode v l. 1924. Tedaj je počela dvigati od Božnarjeve žage sem cele vozove, naložene z okroglim in zvezanim lesom. Vozovi so plavali po vodi, kakor male sajke in se zagnali v ogrožujočem tempu proti hišam in doli po strugi. En tak voz je zagnalo proti hiši strojarja Franca Riharja p. d. pri Pšavcu in ga pritisnilo k steni. To je bila v splošnem še sreča v nesreči, kajti voz je branil in odbijal druge hloide in debela ter tramove, da niso razbili stene hiše. Voda je kmalu pograbila pri hiši svinjak in ga odnesla. Vendar to ni vse. Pobesneli valovi so dvignili iz kleti in shramb ter delavnice kadi s kožami in jih odplavili s seboj. Kože je pobrala voda tudi njegovemu bratu strojarju Valentinu Riharju.

Strašno je gospodarila voda tudi na žagi Pavla Božnarja, ki je menda največ trpel tudi že v l. 1924. Bučeči valovi, ki so se gnali skozi žago, se odbijali od hiše in drli v stanovanje, so popolnoma zamašili prostor v žagi z gramozom, skalami, mivko, lesom in hosto. Polnojarjenik je zakrit z gramozom do vrha, uničena je električna centrala, transmisije so globoko pod blatom in lesom. Božnar je popolnoma uničen.

Povsod v hišah, ki so jih morali izprazniti prebivalci, ko so prej odgnali živino v hrib, je stala voda skoro 2 m

Prevoz pasantov

po Tržaški cesti v Ljubljani ob povodnji.

visoko in nanosila v stanovanja nad 1 meter blata in gramoz. Koliko je trpelo pri tem pohištvo, si je lahko predstavljati. Toda ne samo to. Voda je udrla tudi v kleti, odplavila domala vse polske prideleke, kolikor pa jih je pustila, so ostali med blatom in bo proces razkrajanja takoj tukaj.

Kar ni napravila škode deroča voda, so storiili številni plazovi. Dva plazova sta se udrla popoldne celo s starogradskega hriba sredi Polhovgrajca in raztrgala pot. Zemlja se je ponckod

udrla za cele orale

ki jo je nato zajela voda in zdrobila v blato, na mestu, koder pa se je prej nahajala njiva ali travnik, se razteza sedaj gramozna jama.

Vode so se pričele odtekati šele naslednjega dne popoldne in ponoči. Ljudje niso spali dve noči.

Vzrajsnja situacija je v znamenju obupa, tarnanja, nečloveških skrbi, splošnega razdejavanja, čiščenja po hišah. Ljudje se polasča gnev, kajti vse obsoja graditev in graditelja železobetonskega pristavkega mostu. Sigurno je le ta most kriv, da je prišlo do take katastrofe v vasi. Edino ta most je oviral mase vode in pa skladišnice lesa, ki so si morale poiskati druge poti. Da bi bil most zidan v visokem loku, ali da bi bil lesen, kar oboje so predlagali domačini, ki so vedeli, kaj so zahtevali, bi bila strašna katastrofa v Polhovem gradu in Pristavi prihranjena. Leseni most bi voda že prej odnesla in bi se tako vsaj deloma držala v svoji strugi, skozi ločni most, pa bi imela prost pretok.

Tako pa se je voda razlila po širnem, lepem, komaj po predlanski povodnji zopet predelanem in očiščenem pristavskem polju. In danes šele, ko se je voda popolnoma odtekla, je videti posledice. Nad kilometer v širini, to je od brega v breg, je prej obdelano polje kakor en sam

ogromen peščen prod.

Prej polje, danes mivka, kamenje, skale, podrti drevesa, ki jih je donesla voda iz hribov, in kaka drevesa, do 3 m v obsegu. Posestniki Grašičevi je besneči element izrgal iz tal in odplavil s seboj čez 30 visokih starih jagne-

ki so stala na polju ob Gradaščici. Zemlja je stisnjena in se komaj udaja. Spodaj kamenje, zgoraj mivka in pesek. Vseposvoda pa leži naplavljeno polje, skrinje, omare, iztrgana vrata, kosi ograj, svinjaki, naplavljeni kipi lesa in hoste, ogromne skale in impozantni kosi betonske skarp. Le na posameznih mestih se vidi v tla zabita kora, tam gleda iz zemlje šop detelje ali trave, naprej pa je zopet skala, gramoz ali lepljivo globoko blato. Posamezni posestniki ne vedo in ne morejo vedeti, kaj je bila njihova njiva ali njihov travnik.

Gradaščica si je na pristavskem polju, po kateri ima svoje ime in nekako, kjer priteče v njo Mala voda ali Mala Božna, napravila še postranski rovak in objemlje 1 km širok in do 2 km dolg kompleks zemlje.

Nad vse grozotno je gospodarila voda in plazovi v Črnem vrhu in drugih vrhovih, odkoder je prišlo v dolino vse gorje. Črni vrh je bil do včeraj popolnoma izoliran

enako hiše ob cesti in ob potoku Božni proti Zalogu. Šele večer je bilo mogoče dobiti od tamkaj prve vesti in te so porazne. Cesta proti Zalogu je v dolžini kakih 6 km popolnoma raztrgana. Čez cesto je nasutega toliko gramozja, lesa in skal, da se niti slutiti ne da, kje je cesta tekla. Božna je tamkaj drla tako strahovito, da je trgala zemljo, skale in vse, kar ji je bilo na poti. Menjala je tudi prvotno strugo in šla k nasprotnemu bregu. V svoji novi strugi drvi sedaj vsa razpenjena proti Gradaščici. V ponedeljek popoldne okrog 13. ure je pričela plaviti s seboj les, ki so ga imeli zložena ob poti posamezni lesni trgovci. Jakobu Senčurju je odneslo 200 kubičnih metrov lesa, pripravljenega za izvoz, ki ga je imel naloženega ob Božni kako uro huda nad Polhovim gradcem. Alojziju Šaferju enako 200 kub. metrov. Francetu Nartniku 100 kubičnih metrov in Janezu Rusu iz Praproč tudi okrog 100 kubičnih metrov.

Deroče vodne mase so seveda podrele na Božni tudi skoraj vse mostove. Izginil je 23 m dolgi lesen medveški most, ki je bil dovršen predlanskim, kjer ima zdaj voda skoro do 100 m široko strugo. Petačev mlin pri grajski žagi je popolnoma zasut z gramozom, skalami in lesom. Višje naprej sta bila zrušena še dva železobetonska mostova.

Višje v bregu pa so šli tudi mlini in žage s hišami

vred. Plazovi v melinali so vzeli najprvo Medvedovo mlin. Vse skupaj je pozneje pograbila voda in nesla med silovitim bobnenjem v dolino. Strahovito katastrofo je doživel kmalu popoldne mlin in žagar. Potrebnež v svojem grabnu. Hiša, žaga in vse, kar je bilo notri, se je pričelo naenkrat premikati. Prebivalci so zbežali že prej na nasprotni vrh. Kmalu nato se je plaz premaknil in celo poslopje z živino in opravo vred je zbožnelo med silnim hrúšcem in trnčjem v dolino in naprej v deroče valove Božne. Rešen je bil samo en vol, prašič, 6 glav goveje živine in vse drugo premoženje pa je izginilo z vodo.

Nekoliko nižje dol v Črnomvrskem grabnu je stal Bušov mlin in hiša. Na mestu, kjer se je nahajal mlin, zeva danes samo ogromna jama. V Urbančevem grabnu je vzel plaz tudi Železnikov mlin in žago s hišo in vso opravo vred. Pri Petaču ob Mali Božni pod Selanskim vrhom je vzela deroča voda še tisti kos hiše, ki mu je ostal od katastrofe v letu 1924.

Ljudje, ki so se rešili iz vrhov v dolino, pripovedujejo o katastrofi v hribih, grozotne stvari, da vstajajo poslušalci lasje na glavi. Ti vrhovi vsakega krijejo v sebi skrivnosti, kajti voda je

brizgala tudi iz zemlje

in to kar v curkih. Delali niso samo hudourniki in studenci.

Kakor na Pristavi in Polhovem gradcu ter v hribih, je bila silna katastrofa tudi v vaseh po dolini naprej proti Ljubljani. V široko polje do Viča in Kozari je bilo pod vodo in je sedaj posuto z gramozom, peskom in skalami. Povsod je videti lesne naplavine, hoste, kose polštev in raztrgano zemljo. V hišah so imeli ljudje vode skoro do 2 m.

Nekako ob 1. uri v torek ponoči so čutili tamkajšnji prebivalci močne

potresne sunki.

Posestniku Vrhovcu, cestarju v Dolenji vasi je voda odnesla svinjak in mu odtrgala pol hleva ter šupe pri hiši. Plazovi so bili najbolj nevarni posebnost na tih pod bregom stojičim hišam. Gradaščica je na več krajih po dolini nízol menjala svojo dotedanje strugo. Porušila je na svojem potu seveda skoraj vse lesene mostove.

Na Dvoru je ena hiša skoro popolnoma zasuta z gramozom in lesom. Državna cesta proti Ljubljani je popolnoma raztrgana na razdaljo čez kilometer in se mestoma sploh ne ve, kje je tekla. Voda jo je ponekod vzdolžala pol metra globoko. Voziti po tej cesti od Pristave do Dobrove ne bo mogoče več kot cel mesec, akoravno pričeno takoj s popravom. Srednja vas je popolnoma v pesku. V Logu sta zasuti Hudopetnikova in Gugljeva hiša skoro do vrha.

Strahno so trpeli tudi prebivalci Hrastrnice in Suje in to v hišah, kjer so bili popolnoma izolirani skoro 24 ur sosed od sosed. Polje je pod gramozom do Dobrove in Stranske vasi, do koder pa se je gramoz že usedel in

je valovila tja čez samo vodo, ki pa je raztrgala vse njive.

Položaj v goričanskih tvornicah

Sedaj, ko je Sora že deloma padla, se je moglo ugotoviti, da škoda, ki so jo utrpeli Zdrnužne papirnice Vevče, Goričane in Medvode na svojih tvorniskih napravah v Goričanih, ki so bile po povodnji prizadete, ni tako velika kakor se je sprva moralo domnevati. Po sedanjih vesteh je upati, da bo obratovanje v goričanskih tvornicah v teku nekaterih tednov zopet vzpostavljeno. Velike tvorniške naprave Zdrnuženih papirnic v Vevčah, na Fužinah in v Medvodah po poplavi sploh niso bile prizadete, kakor so pomotoma poročali zagrebški listi, in obratujejo nemoteno naprej.

Postopanje pri reševanju blaga ob poplavih

Veliki župan ljubljanske oblasti razglasi:

Ob katastrofalnih poplavih, kakor so se dogodile te dni, se je opazilo, da spravlja prebivalstvo krajev, ki leže ob bregovih dotičnih vodotokov, različno blago, o katerem je očitno, da izvira iz tuje lastnine, na suho ter ga odvaža na svoje domove. To dejanje samo ob sebi še ni kaznivo, ako izvira iz hvalevrednega namena, rešiti ga, ter ga hraniti za pravega lastnika. Postaja pa zločin goljufije po paragrafu 201 c.k.z., kakor hitro se vrši to spravljanje v namenu, prilastiti si to tuje blago ubogih onesrečenec ter je porabiti v samopridnem namenu zase.

Zato svarim prebivalstvo omenjenih krajev najresneje, naj se ne da nikakor zavarovati v prej omenjeno kaznivo dejanje, marveč naj skuša olajšati bedo itak strahovito prizadetih in da brani spravljeno blago toliko časa, da se ugotovijo njega pravi lastniki.

Plazovi zasuli Ziri in okolico

Nad 20 hiš odnesli plazovi in voda brez sledu. — Prebivalstvo rešilo le golo življenje. — Nepopisna beda. — Ena največjih katastrof v žirovski zgodovini.

Zdaleka še niso ozdravljene rane lanske povodnji in že so napravile slepe prirodne sile v Ziri in okolici pravo revolucijo.

Cele žiri so v razvalinah,

nad 100 let še ni bilo take katastrofe, kakor sedaj. Kar se je dogajalo v Ziri in okolici, človeško oko ne more in tudi ni možno opisati. Le najbujnejša fantazija si more vsaj približno zamisliti, kaj vse zmorejo plazovi in povodnji. Tragedija se je pričela

s požarom

pri posestniku Ivanu Seljaku, p. d. Homicu v Stari vasi. V njegovo hišo je tresčilo in jo je požar uničil v par urah. Gasilci so pridno gasili ali zaman. Tudi ostalo prebivalstvo je hitelo bratski pomoščenju na pomoč in storilo vse, kar je bilo mogoče. Ljudem se ni niti sanjalo, kaj jih še čaka. Mnogi se z reševalnih del na pogorišču sploh niso mogli potem vrniti domov, da bi prihiteli na pomoč svojem, nad katerimi so zbesneli elementi med tem z vso besnostjo. Seljakova hiša je bila šele pred kratkim novo preurejena.

Komaj je bil pogašen tamkaj požar in vsa nevarnost sploh se ni bila odstranila, pa je začela nenadoma nad žirovskim hribom Zabužnikom, Kladjem, Stari vasi, Dobravčevi in na Selu liti kakor iz škafa.

Utrgal se je oblak.

Od pondeljka ob 8. zjutraj do torka pozno v noč je z malimi presledki lilo, da je bilo strah in groza. Odprli so se studenci in hudourniki, ki so z nevzdržno silo drli v doline ter odnašali s seboj kamenje, nasipe, cele gozdove in njive.

Grozni in ogromni plazovi

so drčali s hribov v doline ter zajezili struge vseh potokov, ki so bili mahoma zasuti. Neznatni potočki in grape so se v par urah izpremenili v prave veletoke. Vse struge potokov so bile zabrisane in voda se je razlila daleč naokrog. Udarila je preko njiv in polan ter podirala in rušila, kar ji je prišlo na pot. Odnašala je mostove, les, pohištvo, vozove in sploh vse, kar se je ustavljalo. Vrtovi, njive in travniki so naenkrat postali s kamenjem pokrita puščoba, veličanska gozdna drevesa je voda prinášala v nižavo in jih lomila, kakor igračke s koreninami vred. Potoka Letnik in Osojica sta zasula vse plodovito polje za vasjo Ziri, kjer je sedaj samo še kamenje in prod, se zaganjala v hiše, rušila gospodarska in stanovanjska poslopja, odnašala jezove in mostove.

Kolikor je dosegal znano, je voda porušila in

odnesla okrog 20 hiš.

Prej premožni posestniki in obrtniki so postali čez noč reveži brez lastne strehe, pravi berči. Le z največjo težavo so ljudje rešili živino na hleve in kamorkoli je kdo mogel. Potok Račeva je divjal z veliko silo ter poleg že omenjenih plazov uničil in odnesel hišo Janezu Lukancu v Račevi ter vse mostove na cesti proti Stari vasi—Nova vas—Račeva—Smrečje. Potok Tomincova grapa je porušil in odnesel hišo posestniku Francetu Jerebu ter mu vse zasul. Potok Plastuhla je odnesel in podrli hišo Jakovu Izpodkopal v Novi vasi, druge pa je izpodkopal ter v kratkem času poplavljal in zasul polja in njive Nove vasi ter drl čez iste proti Stari vasi naravnost v hiše in hleve ter odnašal s seboj vse, kar je dosegel. Jakovu Mraku v Novi vasi je porušil hišo in jo deloma odneslo, Lovretu Bogataju pa poru-

V tem oziru dajejo paragrafi 389—391 občega državlanskega zakonika natančno navodila, kako je postopati. O vsem blagu, ki se je spravilo na varno in ki se hrani, mora dotičnik takoj obvestiti župana odnosno podžupana. Ta mora blago natanko pregledati in popisati ter potem počakati, da se lastnik javi v primeren času, katerega določam na en mesec. Če se v tem roku pravi lastnik ne javi in če presega vrednost blaga znesek 12.50 Din, se najdeni predmeti trikrat zaporedoma objavijo v javni časopisih.

Če pa je spravljeno blago tako, da se ne more doli časa hraniti pri dotičniku, ki ga je spravil na varno brez občutne škode, naj županstvo proda dotično blago na javni dražbi in izkupiček naloži pri sodišču. Če se prejšnji posestnik ali lastnik najdene stvari v teku enega leta od razglašanja javi in svoje pravice pravilno dokaže, mu je treba dotično blago vrniti. Lastnik pa je dolžan povrniti dotičniku, ki mu je rešil blago, vse stroške in če to zahteva, 10 odstotkov naravne vrednosti rešenega blaga, odnosno če presega vrednost 500 Din, 5 odstotkov vrednosti.

Šele, če se tekom enega leta od priobčenega razglašanja v javnih časopisih nihče ne oglasi, tedaj šele ima najditelj pravico uporabiti blago ali pa vrednost, ki se je dobila zanj. Kdor ne ravna po teh predpisih, izgubi vsako pravico do nagrade kot najditelj ter jamči za vso škodo. Vrh tega pa zapade strogi kazni paragrafov 200, 201 c in 205 k. z.

Zato pozivljam še enkrat vse prebivalstvo onih krajev, v katerih se je spravljalo naplavljeno blago na varno, da se točno ravna po ravnokar omenjenih zakonitih predpisih, županstva pa, da njih izvrševanje najstrožje nadzira.

Plazovi zasuli Ziri in okolico

Nad 20 hiš odnesli plazovi in voda brez sledu. — Prebivalstvo rešilo le golo življenje. — Nepopisna beda. — Ena največjih katastrof v žirovski zgodovini.

Zdaleka še niso ozdravljene rane lanske povodnji in že so napravile slepe prirodne sile v Ziri in okolici pravo revolucijo.

Cele žiri so v razvalinah,

nad 100 let še ni bilo take katastrofe, kakor sedaj. Kar se je dogajalo v Ziri in okolici, človeško oko ne more in tudi ni možno opisati. Le najbujnejša fantazija si more vsaj približno zamisliti, kaj vse zmorejo plazovi in povodnji. Tragedija se je pričela

s požarom

pri posestniku Ivanu Seljaku, p. d. Homicu v Stari vasi. V njegovo hišo je tresčilo in jo je požar uničil v par urah. Gasilci so pridno gasili ali zaman. Tudi ostalo prebivalstvo je hitelo bratski pomoščenju na pomoč in storilo vse, kar je bilo mogoče. Ljudem se ni niti sanjalo, kaj jih še čaka. Mnogi se z reševalnih del na pogorišču sploh niso mogli potem vrniti domov, da bi prihiteli na pomoč svojem, nad katerimi so zbesneli elementi med tem z vso besnostjo. Seljakova hiša je bila šele pred kratkim novo preurejena.

Komaj je bil pogašen tamkaj požar in vsa nevarnost sploh se ni bila odstranila, pa je začela nenadoma nad žirovskim hribom Zabužnikom, Kladjem, Stari vasi, Dobravčevi in na Selu liti kakor iz škafa.

Utrgal se je oblak.

Od pondeljka ob 8. zjutraj do torka pozno v noč je z malimi presledki lilo, da je bilo strah in groza. Odprli so se studenci in hudourniki, ki so z nevzdržno silo drli v doline ter odnašali s seboj kamenje, nasipe, cele gozdove in njive.

Grozni in ogromni plazovi

so drčali s hribov v doline ter zajezili struge vseh potokov, ki so bili mahoma zasuti. Neznatni potočki in grape so se v par urah izpremenili v prave veletoke. Vse struge potokov so bile zabrisane in voda se je razlila daleč naokrog. Udarila je preko njiv in polan ter podirala in rušila, kar ji je prišlo na pot. Odnašala je mostove, les, pohištvo, vozove in sploh vse, kar se je ustavljalo. Vrtovi, njive in travniki so naenkrat postali s kamenjem pokrita puščoba, veličanska gozdna drevesa je voda prinášala v nižavo in jih lomila, kakor igračke s koreninami vred. Potoka Letnik in Osojica sta zasula vse plodovito polje za vasjo Ziri, kjer je sedaj samo še kamenje in prod, se zaganjala v hiše, rušila gospodarska in stanovanjska poslopja, odnašala jezove in mostove.

Kolikor je dosegal znano, je voda porušila in

odnesla okrog 20 hiš.

Prej premožni posestniki in obrtniki so postali čez noč reveži brez lastne strehe, pravi berči. Le z največjo težavo so ljudje rešili živino na hleve in kamorkoli je kdo mogel. Potok Račeva je divjal z veliko silo ter poleg že omenjenih plazov uničil in odnesel hišo Janezu Lukancu v Račevi ter vse mostove na cesti proti Stari vasi—Nova vas—Račeva—Smrečje. Potok Tomincova grapa je porušil in odnesel hišo posestniku Francetu Jerebu ter mu vse zasul. Potok Plastuhla je odnesel in podrli hišo Jakovu Izpodkopal v Novi vasi, druge pa je izpodkopal ter v kratkem času poplavljal in zasul polja in njive Nove vasi ter drl čez iste proti Stari vasi naravnost v hiše in hleve ter odnašal s seboj vse, kar je dosegel. Jakovu Mraku v Novi vasi je porušil hišo in jo deloma odneslo, Lovretu Bogataju pa poru-

Danes ob 4., pol 6., pol 8. in 9. **Pesem srca in ljubavi.**
STRASTNO LJUBITI Vas bosta naučila
+ Rudolf Valentino in Nita Naldi
 v prekrasnem večerilu **„COBRA“** Devojke to je nekaj novega, nekaj za Vas
 srca in strastne ljubavi. Oglejte si ta film! Mrtvi lepi Rudolfi v
 v tem filmu zopet poudarjajo in skozi neverjetno se nam di da je mrtve ta ljubienec žensk.
KINO „DVOR“ najmodernejšo kino gledališče Ljubljane. Telefon 730.
Pride: junak smeja in zabave: **BUSTER KEATON „Hočem samo nio“**

kraje je grozen, nepopisen, strah in obup ljudstva neizmerno. Škoda neprecenljiva.

Natančno pa vseh največjih nesreč in grozot sploh ni mogoče ugotoviti, ker ni mogoče pregledati vsega ter so nekateri kraji brez vsake zveze. Tudi se ne ve, koliko človeških žrtve je zahtevala neizmerna katastrofa.

Ob 1. popoldne je izginil električni tok in bila je nevarnost, da bo

uničena cela električna centrala.

Toda električna centrala je kljub ogromni vodi ostala. Porušen je le del, raztrgalo in odneslo je cevovod, jez pa je ostal nepoškodovan. Voda je stajala do 80 cm visoko v centrali. Sklepa in stroji so nepoškodovani. Največja škoda je pri cevovodu, ki je bil zgrajen premizno nad vodo. Vsaka telefonska in poštna zveza je pretrgana. Mimo Fužin je cesta na več krajih na dolgo in globoko pogreznjena v vodo.

Cela občina Ziri je vsled te neverjetno strašne katastrofe in poplave gospodarsko

popolnoma uničena.

Ljudje so brez strehe, obleke in živežja, ker jim je voda odnesla prav vse. Stiska in strah nad ljudstvom je velika. Ziri so doživle vsekarot najgrozotnejše dneve, odkar sploh obstoje. Zadnje poplave in katastrofe se niti približno ne morejo primerjati sedanjim.

Da ni bilo človeških žrtve več, je pri-

Razdejanja v Posavju in Podravju

Medija Izlake, 28. septembra.

V nedeljo popoldan in ponedeljek je padal skoro nepretrkoma dež. Mestonia pa je tudi lilo kakor iz škafa. Voda v potoku Medija je pričela brzo naraščati. Okrog 13. ure se je pričela razliti po polju in travnikih, tako da je nastajalo pravega morja. Plaval so drevesa, voda je odnašala zemljo, nosila hlope, drva, trame, dile itd. Ob 14. uri je dosegla 2.80 do 3 m nad normalo. Pred letom na novo zgrajeni turbinski žagi Jak. Hribarja, lesnega trgovca, je pretrgala 9 m dolgi most, razgrala cesto ter pričela preobračati cele sklađavnice desk, hrastovih plohov, krajnikov, drv, bordelov, last J. Hribarja in Kmet. Zadržuje v Izlahah, lomila in odnašala s seboj v smeri proti Zagorju. Takoj za tem pa se je potegnil cel kup snrekovih hlobov, okoli 200 kom. ter izginil kot kafa med valovi.

Nudil se je zaostan prizor. Voda je dvignila iz tal dan preje kuhano ogjenico v množini

1 vagona oglja,

jo zavrtelo in ni bilo ne duha in sluha več o njej. Ravno tako se je zgodilo z drami, ki so se nahajale v bližini kopic. Stavba sama na sebi je še kljubovala valovom, a bati se je bilo, da bo zdaj pa zdaj dvignilo ter odneslo tudi njo.

Škoda se računa na več stotisoč kron. Malo dalje nahajajoči žagi posestnika Grošlja je voda pokvarila jez, odnesla tudi večjo množino desk in drugega materiala. Pred Burgarjevim mlinom je

izginil most.

Istotako ima večjo škodo pri žagi in mlinu posestnik Ivan Bregar.

Take povodnji ne pomnijo najstarejši ljudje iz Izlaške doline ter je položaj še žalostnejši, ker je voda nastopila letos že v tretjič. V ponedeljek, približno ob 17. uri je pričela voda polagoma padati, a da bi zopet kmalu dosegla normalo, ni računati več dni. Kar nam ni letošnje leto segnilo in uničila druga golazen, nam pa hoče odnesti vodo, tako da so v velikem strahu za svoj obstoj tudi boljši posestniki.

Istega dne je udarila strela v kozolec posestnika Antona Čebina v vasi Zavine. Na njem je bilo shranjenega okroglo 25 voz sena. Pogorelo je vse do tal.

Boštani ob Savi, 28. septembra.

V naši okolici je v ponedeljek le podnevi neznatno deževalo. Sava je bila ves dan normalna. Šele zvečer ob pol 10. uri je nastala silna nevihta s točo in viharjem, ki je polomil in izruval mnogo dreves in poškodoval poljske prideleke. Čez noč je Sava narasla za 4 m in sedaj zvečer še vedno narašča. Na Logu je vihar prevrnil dva kozolca.

Poplave v celjskem okraju

Iz Celja se nam poroča: K sreči včerajšnji dan v celjskem okraju ni bilo večjih nalivov, tako, da so reke s pritoki znatno padle. Ob jutranjih urah v sredo je tekla Savinja v svoji navadni strugi, tudi so bili vsi dohodi v mesto zopet prosti. Pač pa je stala voda po poljih in travnikih ter tvorila ob dopoldanskih urah globoka jezera. Mnogo vode je zlasti po kletih, katero so morali odstraniti na več krajih s pomočjo mestne požarne bramb. Akoravno to pot povodenj ni dosegla one višine, kakor zadnjič, je škoda vendar le ogromna, ker je odnesla deroča voda mnogo lesa, poljskih pridevkov, zlasti pa povzročila neprecenljivo škodo na stavbah, ki se bo pojavila

pisovati le dejstvu, da se je vršil naval vodnih mas in plazov podnevi in ne ponoči. Natančnih poročil pa kakor smo že omenili, še vedno ni mogoče dobiti, ker so nekatere hiše še v vodi in nedostopne ter se sploh ne ve kaj vse se je zgodilo. V času, ko žirovski čečljari in obrtniki največ rabijo razsvetljavo, so ostali sedaj brez luči in brez obratov. Vsa pota in prehodi so ena sama grapa in struga.

Škoda je ogromna in gre na

milijone in milijone

dinarjev, sicer pa je sploh še ni mogoče preceniti. Lanska velika poplava je bila vsaj le delna, sedanja pa je zadela celo občino, tako da ni bilo prav nikogar, ki bi mogel kakemu drugemu pomagati. Žirovci so pahnjani v obup in propast.

Pomoč je nujna in tisočkrat da, kdor takoj da. Merodajne oblasti se naprošajo, naj nemudoma odpošljejo na kraj katastrofe svoje zastopnike, da se pripravijo o grozni tragediji, ki je zadela Ziri in okolico. Obseg nesreče je preveč velik, da bi občina sama sploh mogla kaj pomagati. Žirovci se milo proseče obračajo na pomoč od zunaj, sicer jih čaka sigurna smrt. Po itak razmeroma slabi letošnji letini je pritisnila sedaj še ta katastrofa. Prebivalstvo trdno pričakuje, da jih tudi država ne bo pustila na cedilu.

Le z njeno pomočjo je pravzaprav mogoča gospodarska obnova narodno vedno zavednih Žirovcev.

Medija Izlake, 28. septembra.

V nedeljo popoldan in ponedeljek je padal skoro nepretrkoma dež. Mestonia pa je tudi lilo kakor iz škafa. Voda v potoku Medija je pričela brzo naraščati. Okrog 13. ure se je pričela razliti po polju in travnikih, tako da je nastajalo pravega morja. Plaval so drevesa, voda je odnašala zemljo, nosila hlope, drva, trame, dile itd. Ob 14. uri je dosegla 2.80 do 3 m nad normalo. Pred letom na novo zgrajeni turbinski žagi Jak. Hribarja, lesnega trgovca, je pretrgala 9 m dolgi most, razgrala cesto ter pričela preobračati cele sklađavnice desk, hrastovih plohov, krajnikov, drv, bordelov, last J. Hribarja in Kmet. Zadržuje v Izlahah, lomila in odnašala s seboj v smeri proti Zagorju. Takoj za tem pa se je potegnil cel kup snrekovih hlobov, okoli 200 kom. ter izginil kot kafa med valovi.

Nudil se je zaostan prizor. Voda je dvignila iz tal dan preje kuhano ogjenico v množini

1 vagona oglja,

jo zavrtelo in ni bilo ne duha in sluha več o njej. Ravno tako se je zgodilo z drami, ki so se nahajale v bližini kopic. Stavba sama na sebi je še kljubovala valovom, a bati se je bilo, da bo zdaj pa zdaj dvignilo ter odneslo tudi njo.

Škoda se računa na več stotisoč kron. Malo dalje nahajajoči žagi posestnika Grošlja je voda pokvarila jez, odnesla tudi večjo množino desk in drugega materiala. Pred Burgarjevim mlinom je

izginil most.

Istotako ima večjo škodo pri žagi in mlinu posestnik Ivan Bregar.

Take povodnji ne pomnijo najstarejši ljudje iz Izlaške doline ter je položaj še žalostnejši, ker je voda nastopila letos že v tretjič. V ponedeljek, približno ob 17. uri je pričela voda polagoma padati, a da bi zopet kmalu dosegla normalo, ni računati več dni. Kar nam ni letošnje leto segnilo in uničila druga golazen, nam pa hoče odnesti vodo, tako da so v velikem strahu za svoj obstoj tudi boljši posestniki.

Istega dne je udarila strela v kozolec posestnika Antona Čebina v vasi Zavine. Na njem je bilo shranjenega okroglo 25 voz sena. Pogorelo je vse do tal.

Boštani ob Savi, 28. septembra.

V naši okolici je v ponedeljek le podnevi neznatno deževalo. Sava je bila ves dan normalna. Šele zvečer ob pol 10. uri je nastala silna nevihta s točo in viharjem, ki je polomil in izruval mnogo dreves in poškodoval poljske prideleke. Čez noč je Sava narasla za 4 m in sedaj zvečer še vedno narašča. Na Logu je vihar prevrnil dva kozolca.

Poplave v celjskem okraju

Iz Celja se nam poroča: K sreči včerajšnji dan v celjskem okraju ni bilo večjih nalivov, tako, da so reke s pritoki znatno padle. Ob jutranjih urah v sredo je tekla Savinja v svoji navadni strugi, tudi so bili vsi dohodi v mesto zopet prosti. Pač pa je stala voda po poljih in travnikih ter tvorila ob dopoldanskih urah globoka jezera. Mnogo vode je zlasti po kletih, katero so morali odstraniti na več krajih s pomočjo mestne požarne bramb. Akoravno to pot povodenj ni dosegla one višine, kakor zadnjič, je škoda vendar le ogromna, ker je odnesla deroča voda mnogo lesa, poljskih pridevkov, zlasti pa povzročila neprecenljivo škodo na stavbah, ki se bo pojavila

Življenje po smrti

nas ne zanima, ker gotovo ne bomo imeli skrbi za oblačila. Živimo rajše sedanje življenje boljše in si kupujemo le na boljše oblike pri Drago Schwaab, Ljubljana, ki so najcenejša.

Vsem slovenskim upnikom Slavenske banke!

Danes se je vršil na inicij vo predsednika ger. sveta v Ljubljani, g. dr. Dinko Puca s strani nek upnikov Slavenske banke. Sklenilo se je soglasno, da se v interesu interesov upnikov osnuje odbor upnikov Slavenske banke, v katerega je bilo izvoljenih šest gospodov. Predsednik je izvoljen g. dr. Dinko Puc v Ljubljani.

Upniški odbor pozivlja vse upnike, da njih lastni interesu naznanijo nemudoma predsedniku upniškega odbora visokost svoje terjatve napram Slavenski banki z navedbo, iz katerega naslova izvira.

Upniški odbor bo varoval koristi upnikov, skušal doseči od odgovornih činiteljev jamstvo za popolno izplačilo vlog, bo zasledoval krivice in sodeloval pri pogajanjih, ter bo dajal pojasnila. V interesu vseh bo tudi, da bodo slovenski upniki nastopali kot celota.

Domače vesti

* **Izpremembe v državni službi.** Podravski statistični urad v Zagrebu dr. Anton Mrak je imenovan za višjega administrativnega svetnika 5. skupine I. kategorije in pravnega referenta pri direkciji šum v Ljubljani. Dosedanji višji administrativni svetnik pri omenjeni direkciji Karl Ekel, je trajno upokojen. Pri narodnem gledališču v Ljubljani je direktor opere Mirko Polić iz 3. skupine pomaknjen v 2. skupino II. kategorije. Za članico narodnega gledališča s pravicami uradnika I. skupine II. kategorije je imenovana g. Avgusta Cerar-Danilova.

* **Odlikovanja.** Gimnazijalni profesor v p. dr. Alfonz Levčič je odlikovan z redom Sv. Save 4. razreda. V naši vojni mornarici pa sta odlikovana: ekonomski major Fred Zorani z redom Sv. Save 3. razreda in tehnični poslovođa Fran Bračun z zlato svetinjo za vestno službovanje.

* **Minister dr. Krajač na inspekcijem potovanju.** Minister za trgovino in industrijo dr. Krajač, ki se je v zadnjih dneh mudil v Zagrebu, je odpotoval na Sušak in v gornje Primorje v svrhu inspekcije. V Beograd se vrne prve dni oktobra.

* **Proslava 80 letnice Nikole Pašića** se bo po vseh iz Beograda izvršila še letošnje jeseni ter se bo program določil po Pašićevem povratku v Beograd. Po izjavi nekakega člana izvršilnega odbora radikalne stranke, radikalni poslanci niso bili preveč aktivni v poverjenem jim delu, ter je bilo od spomenice za Pašićevo proslavo prodanih od 15.000 izstisov le 2500.

* **Prenos smrtnih ostankov zaslužnih mož v našo domovino.** Ministrski svet je sklenil, da se dne 31. oktobra prepeljejo v Beograd smrtni ostanki vojvode Putnika, Andrije Nikolića, Stojana Novakovića in drugih za domovino zaslužnih mož. V Beogradu bodo pokopani v posebnih grobnicah.

* **Aretacija Antona Peska.** Na zahtevo državnega pravdnštva je bil aretiran Anton Pesek, voditelj Ljubljanske posojilnice radi sumnje goljufive krivde. Bil je izročen deželnemu sodišču.

* **Konkurz Glavne posojilnice končan.** Kar kor je mnogim našim čitateljem gotovo še v spominu, je bil leta 1911. nad imovino Glavne posojilnice v Ljubljani katere predsednik je bil pokojni dr. Hudnik, razglašen konkurz, pri katerem so bili težko prizadeti mnogi uradniki in razni obrtniki. Deželno sodišče je te dni v smislu konkurznega reda odpravilo ta konkurz, ker so k temu pritrili vsi upniki.

* **Sprejem v višje pedagoške šole.** Na višjih pedagoških šolah v Beogradu in Zagrebu je dovršena definitivna izbira novih kandidatov. V Zagrebu je sprejetih 70 kandidatov, v Beogradu pa 99. Pri izbiri kandidatov se niso ozirali na to, dali je kraj odkoder prihaja kandidat, bližje Beograda ali Zagreba, niti na verske in druge razlike.

* **Razmestitev osnovnošolskega učiteljstva.** V ministrstvu prosvete je razmestitev učiteljev in učiteljic na osnovnih šolah v vseh pokrajinah končana. Skoraj vsi učitelji in učiteljice so že dobili službena mesta. Število novih učiteljskih kandidatov in kandidatov, ki bodo morali še čakati na bodoče upokojitve starih učiteljev in učiteljic, da bodo mogli dobiti mesta, je znatno na mlajšim. Večinoma so to kandidati, ki nočejo sprejeti vsakega mesta.

* **Himen.** Poročil se je g. Robert Radovanovič, slušatelj višje pedagoške šole v Zagrebu z gospico Leopoldino Radovanovič, roj. Justin, učiteljico v Murški Soboti. Bilo srečno!

* **Himen.** Poročila sta se gospod Slavko Levčič, ravnatelj radijske 3. pomorske zrakoplovne komande Kumbor-Boka Kotorska in gđ. Sonja Peganova, hčerka našega odličnega somišljenika g. Al. Pegana notarija v Radovljici, načelnika radovljiškega šokola in neumorna sotrudnica tamošnje ga gledališča. Gospoda Levčiča, ki spada med naše najsilnejše avijatičarje in je znanj zlasti po svojih izumih padal, kakor tudi njegovi življenjski družici, veljajo naše najiskrenejše čestitke!

* **Automatske telefonske centrale.** Montiranje avtomatskih telefonskih central v Ljubljani in Novem Sadu je končano. Centrali bosta izročeni prometu, čim bodo iz

Nemčije dobavljene potrebne podcentralne, kar se bo zgodilo do konca leta. Z montažnimi zagrebškimi avtomatske centrale prično pričetkom prihodnjega meseca.

* **Nova telefonska centrala v Sarajevu.** Ministrstvo pošte in brzojava je naročilo na račun reparacij v Nemčiji novo telefonsko centralo za Sarajevo. Ker bo nova centrala urejena šele koncem prihodnjega leta, je ministrstvo ukrenilo, da se obstoječa telefonska centrala preuredi, tako, da bo mogla zadostiti prometnim potrebam.

* **Veliko zanimanje Holandcev za naše gospodarstvo.** O priliki prihoda holandskih gospodarskih predstavnikov v Jugoslavijo in posebno v Beograd, se v gospodarskih krogih mnogo razpravlja o umestnosti naložitve holandskega kapitala v naši kraljevini. Realizacijo takih načrtov je toliko bolj pozdraviti, ker ne more imeti nizozemski kapital nikakih političnih nevarnosti, kakor je to mogoče v slučaju takega kapitala. Nizozemci se že doli časa zanimajo za naše pomorsko ribištvo, cement, konzervne tovarne, rafinirano oljivo olje in sploh za gospodarstvo v Dalmaciji. Prav tako so se že večkrat skušali podrobno proučiti o izrabi naših vodnih sil. Naši gospodarski krogi so mnenja, da je treba Nizozemcem v tem oziru do skrajnosti ugoditi. V ponedeljek se je vršila v veliki dvorani Ekspozicije banke v Beogradu konferenca generalnega direktorja poštne hranilnice z gosti, zvečer pa je priredilo ministrstvo trgovine in industrije v čast Nizozemcem v Palace-hotelu banket. Nizozemci posetijo tudi Novi Sad, Niš, Sabac in Valjevo ter tamkajšnje tovarne in gospodarska podjetja.

* **Posojilo za elektrifikacijo Murske Sobotice.** Z naredbo velikega župana mariborske oblasti je velika občina Murska Sobotica pooblaščenca, da naštane v svrhu elektrifikacije občine posojilo 600.000 dinarjev.

* **Otvoritev šolskega muzeja v Beogradu.** V Beogradu dovršava te dni specialen odbor priprave za otvoritev šolskega muzeja, ki je bil ustanovljen po inicijativi Učiteljskega združenja. Beogradska sekcija Učiteljskega združenja je v to svrhu prispevala 15.000, ministrstvo prosvete pa 3000 Din. Novi muzej bo zelo zanimiv in bo važna pridobitev ne samo za Beograd sam, marveč tudi za vso našo državo.

* **Filmska šola v Zagrebu.** V Zagrebu se dne 3. oktobra otvori filmska šola, ki jo je ustanovila Jugoslovenska tovarna filmov. Pouk bo trajal 18 mesecev ter se bo vršil po vzgledu berlinske »Ufe«.

Greva v Cirkus Pat in Patachon
Kino Ideal.

Nujna zadeva za gospode

je, da si kupijo iz »amokar d.s.« le zalo e mo eno sukno ali bogi, a Cene so globoko padle. Lezite in bogi, a Cene zaloge Vam Ljubljana ne more nuditi, kakor trdva

Fran Lukič, Pred školijo 19.

* **Konkurz nad Radom Pašićem.** Kakor smo že poročali, je bil pred dvema mesecema nad imetjem Rade Pašića proglašen konkurz radi neke terjatve v znesku 11.500 Din. Ker Rade Pašić ni predložil sodišču bilance o svojem premoženju, se je na zahtevo upnikov te dni podajalo konkurzno postopanje. Sestavil se je odbor upnikov, v katerem zastopa Slavensko banko odvetnik Janko Olip, Lombardno banko pa Vladimir Skobla. Celokupne terjatve upnikov znašajo 14.322.242 dinarjev. Največjo terjatve ima Lombardna banka v znesku 3.580.470 Din, zatem M in dr. Pavlovič v znesku 1.950.000 Din, davčni urad na neplačanih davkih zadnjih treh let 241.000 Din, advokat Živko Živković 140.000 Din, inž. Gjurč 400.000 Din itd.

* **Požar vsled strele.** Na Ponikvi ob južni železnici je v ponedeljek udarila strela v kozelec posestnika Josipa Miakarja. Veliki kozelec je bil mahoma v plamenu in je pogorel do tal. Bil je poln sena, detelje in fižola. Gasilci in vaščani so obvarovali bližnja poslopja.

* **Tekma psov ptičarjev** se bo vršila 3. oktobra mogoče tudi 4. oktobra t. l. Kdor se ni prijavil svojega psa, naj to stori čim prej, ker prijavni rok poteče dne 30. t. m. V soboto 2. oktobra zvečer ob 8. uri bo pozdravni večer v »Ljubljanskem dvoru«. Dne 3. oktobra jutraj ob 7. uri je zbirališče na restavracijskem vrtu glavnega kolodvora, kjer bo smotra psov, nato pa odhod v lovišče občine Ježica. Kosilo bo pri »Ruskem

carju», zvečer pa prijateljski sestanek eventualno zaključek v Ljubljanskem dvoru.

* **Volno in bombaž za strojno blazenje** in vsakovrstna ročna dela dobite po najnižjih cenah v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Stari trg 12, in Židovska ulica 4.

* **Tkanino »Eternum«** zahtevaj od trgovca, če si potreben trpežnega perila. 178

* **V korist »Jadranske Straže«.** Firma Buzolić & Co. d. z o. z. v Splitu, večkrat odlikovana tvornica maraskina in likerjev izdeluje v svoji tovarni prvovrstni konjak, rum, vermat in vlahov v korist »Jadranske Straže«. »Jadranska Straža« opozarja trgovce na to izdelke, ki nosijo etiketo »Jadranska« s prošnjo, da svoje tozadevne potrebe krijejo pri imenovani tvornici ter s tem pospešujejo plemenite in vzvišene cilje »Jadranske Straže«.

Iz Ljubljane

u— **Občni zbor Uduženja gledaliških igralcev v Ljubljani.** Dne 26. t. m. se je vršil občni zbor Uduženja gledaliških igralcev v Ljubljani. Predsednik g. Betetto se je po otvoritvi poklonil pokrovitelju Uduženja, kralju Aleksandru, kraljici in prestolonasledniku, nakar so sledila poročila odbornikov, katerim je bil izrečen absolutorij. Višji režiser g. Šest je poročal o pomenu mednarodnega kongresa gledaliških igralcev v Berlinu. Z navdušenjem je bil sprejet sklep centralne uprave v Beogradu, da pristopi tudi Uduženje gledaliških igralcev SHS v mednarodno organizacijo gled. igralcev »Unija« s sedežem na Dunaju. Izvoljen je bil sledeči odbor: Predsednik Betetto, podpredsednik Neftat, tajnik Drenovec, blagajnik Mencin. Odborniki: Jerman, Šubelj in Perko.

Oklic

Vremenska katastrofa dne 17. septembra 1926 je silno prizadela prebivalstvo mnogih vnanjih delov ljubljanske občine in ljubljanske okolice. Mnogi ljudje so, tik pred zimo, prišli ob vse prideleke, voda jim je opustošila domove in vzela tudi mnogo živine in lesa. — Podpisani gerentski svet nazivlja in prosi vse ljubljanske in okolice, da prispevajo v našo pomoč oškodovancem. Dobrodošli so zlasti poljski prideki druga živila kuhanja in obleka. — Naturalni darovi naj se odajajo na magistratu pri mestnem čestnem nadzorstvu, denarni prispevki pa pri mestni blaginji. — Nadejamo se, da ne apeliramo zaman na srca onih, ki so ostali obvarovani!

Za gerentski svet ljubljanski: predsednik dr. D. Puc. l. r.

u— **Koncertni pevec, Američan William Gwin,** nastopi v ponedeljek, dne 4. oktobra na svojem koncertu v Filharmonični dvorani. Prvi del njegovega sporeda je posvečen izključno le skladateljem francoske šole. Zastopani so možje svetovnega slovesa Faure, Debussy, Ravel, Roussel, in Paulus Faurea nazivajo očeta francoske moderne glasbe. Že od leta 1870. utirajo njegove skladbe, ki v vsej svoji celoti jasno dokumentirajo močno osebnost avtorjevo; pot novi narodni šoli. Njegove pesmi se odlikujejo po munitiozni izvršitvi in po krasno zaokroženi formi. Jasna in občutena je njegova glasba in glaven znak njegovih del je absolutna originalnost. Izmed vseh zgoraj navedenih komponistov, je brez dvoma najbolj znan v širokem svetu Clavdy Debussy, saj se pozna njegov kompozitorski vpliv skoro pri vseh narodih. Njegove skladbe so globoko občutene, temperamentne in kažejo njegovo poetsko dušo. Oba odlična zastopnika francoske novejšje šole sta žalibog že med mrtvimi. Med živimi pa zastopata prvi mestni Ravel in Roussel, ki sta izven Francije znana posebno po svojih orkestralnih delih. Poleg navedenih nam zapole g. Gwin še pesem Poulenca, katerega odkljuje izvrstnem humorističnem talent, ki hkrati vporablja docela moderne oblike poleg klasičnih obrazcev, oboje s posebnim okusom, kar ga odlično razlikuje od mnogih njegovih sodobnikov. O ostalem sporedu in avtorjih prihodnjih, Občinstvo opozarjamo, da so vstopnice v predprodaji v Matični knjižarni.

u— **Klub esperantistov v Ljubljani** otvoril v torek dne 5. oktobra v šentjakovski šoli tečaj za začetnike. Kdor se želi v štirimesečnem tečaju priučiti velevažnega mednarodnega pomožnega jezika esperanta naj se priklasi navedenega dne ob 19. uri. Učelna mesečna Din 15. za dijake Din 10. 1307

u— **Kam v nedeljo 3. oktobra?** Vsi na »Trgatev«, ki jo priredi tukajšnje Udrnž. vojnih invalidov, vdov in sirot. Krajni odbor v Ljubljani v gostilniških prostorih pri »Jerneju« na Sv. Petra cesti. Začetek ob 4. pop. Za smeh in zabavo preskrbljeno v polni meri, a svoj račun pridejo plesalci kakor tudi sladkega grozdja željni prijatelji. Pričakujemo vsestranskega obiska v razvedrilo došlih in v pomoč podpornemu skladu vojnih žrtve. — Odbor.

u— **Neeksplodirana granata.** Policijska direkcija razglša: Dne 25. septembra je voljaštro streljala na severovzhodni strani velikega vojaškega vežbišča. Štiri majhne granate niso eksplodirale in jih dosedaj še niso našli. Občinstvo se opozarja v lastnem interesu, da se teh granat ne dotakne, temveč jih pusti na mestu in o najdbi takoj

Pomagajte naravi, čistite si kri! V »Florjanu« zelišče skrivnostno tiči.

FLORJAN
Edina združevalnica
E. JERAS in DRUG, Ljubljana-Moste.

Z napetostjo dok er se vsak sam ne preprača, pričakuje vsa do v-liko zagonetko — kaj je

Rdeča miš??????

Pri tej zagonetki so zbrani igralci Aud Egede Nissen, Paul Richter, R. ssel Orla, Margareta Kopler in Paul Morgan

KINO IDEAL.

KINO IDEAL.

ABONENTI

dobijo dobro in poceni hrano v restavraciji pod »Skatlo« Mestni trg 11. Gostom se lahko postreže z domačo, srbsko, dunajsko in francoško kuhinjo. Za jedila in vina preko ulice po-eben ponost. Vsak dan se vrši od 20 do 24. ure KONCERT. Z radostjo pričakujem moje goste.

Josip Uran, restavrateur

Nogavice, rokavice, pletenine

Miklošičeva c. 20 J. Urbančič.

obvesti najbližnjega varnostnega organa ali dežurnika 40. pešpolka v Kralja Petra vojašnici.

u— **Utopljenec v Savi pri Ježici.** Dne 23. septembra je naplavila Sava severo-vzhodno od Kleč pri Ljubljani truplo nepoznanega moškega. Utopljenec je okoli 60 do 70 let star, srednje, čokate postave (višok 170 cm), okroglega obraza, rjavih oči, brezobnih spodnjih in zgornjih čeljusti in črnih, sicer že precej sivih las. Obraz je bil poraščen s kratkimi sivimi brkami in kratko sivo brado. Oblečen je bil utopjenec v sivovolenkasto suknjo, tuk telovnik in črne hlače. Obleka je v precej slabem stanju. Dalje je imel na sebi spodnjo suknjo iz domačega platna, vrhna srajca iz navadnega belega platna, voljaškega kroja, čevlji iz govejskega usnja, na zadrgo. Kot posebne znake je imel utopjenec na sebi močno brazgotino (udrtino) na desnem senču ter na desni in levi strani čela; dalje na sredni prs brazgotino izvirajočo od obehline. Utopljenec je bil v vodi že kakih 14 dni. Pri sebi ni imel nikakih listin, po katerih bi se mogla ugotoviti identiteta mrtvanca. Kdor bi vedel kaj več o tem utopljencu, se naproša, da to sporoči občinskemu uradu na Ježici pri Ljubljani, kjer je tudi utopjenčeva zapuščina.

DANESI
B GOL- B
E GO- E
L TA L
A DANESI
ELITNI KINO
MATICA

Iz Maribora

a— **Pomožna akcija Rdečega križa za poplavlence.** Imenovan uprave svinčenega rudnika v Ježici je gospod generalni ravnatelj George Bergate velikemu županu mariborske oblasti izročil znesek 20.000 Din z namenom, da se razdeli denar kot prva pomoč oškodovancem po poplavi v mariborski oblasti.

a— **Gostilničarska nadaljevalna šola v Mariboru.** Vpisovanje bo v petek, dne 1. oktobra od 14. do 16. ure v pisarni ravnateljstva državne trgovske akademije na Zrinjskega trgu št. 1-1, vrata 28. K vpisovanju mora prinesiti vsak učenec oz. učenka zadnje šolsko izpričevalo in potrdilo zadruge. Ponavljalniki izpiti se bodo vršili v ponedeljek od 16. ure dalje. Reden pouk prične v sredo, dne 6. oktobra. Natančnejše podatke zvedo učenci od vpisovanju. — Vodstvo.

a— **Pojasnilo.** Z ozirom na včerajšnjo notico »Tatvina« pojasnjujemo na prošnjo, da tatvina ni bila izvršena v »Dalmatinovi kleti« temveč v neki gostilni, kjer se točijo dalmatinska vina.

a— **Zanimiva redkost.** Včeraj dopoldne je prinesla v upravo »Jutra« v Mariboru naša naročnica g. Lekan zelinato glavo, ki je poglata hkrati 7 glav, ki se drže kot celota skupaj na enem peclju. Ta kuriozum je zrasel na njivi ge. Lekan.

u— **Ljudska univerza v Mariboru.** V petek 1. oktobra začne Ljudska univerza svoje delovanje z rednimi predavanji. Na programu je večje število predavanj iz tehnične, medicinske in pravnega področja. Odbor je uspešno pridobil za predavanja celo vrsto odličnih strokovnjakov. Prvo predavanje se vrši v petek 1. oktobra: »Voda v službi tehnike« s posebnim ozirom na paro in elektriko. Predava priznani strokovnjak profesor na ljubljanski teniški g. dr. Kral. Na podlagi tega predavanja bo v nedeljo 3. oktobra ob ugodnem vremenu poučni izlet v falsko elektrarno. Odhod z glavnega kolodvora ob pol dveh popoldne. V ponedeljek 4. oktobra bo drugo predavanje in sicer predava asistent na geografskem inštitutu v Ljubljani g. dr. Bohinec o delovanju vode v naravi. Obe predavanji spremljajo lepe skiptične slike.

a— **Le po njih.** Naglasili smo že enkrat, da nam ni na tem, da se vlačijo po površini stvari, o katerih bi bilo bolje, da se ne nič. Ker pa čuti gospa Vollgruber ali pa njen zet gosp. Gnišček potrebo, nas nadalje izzivati moramo že še odgovoriti na zadnji članek v »Slovenec«. Kakor je za nas zadeva popolnoma jasna, se nam vendar le čudno zdi da je tisti »Slovenec«, ki ni našel svoječas-

Preizkusite sami, kaj Vašemu perilu bolj škoduje:

žuljenje in krtačenje po starem načinu pranja

ali pa pranje brez truda z neškodljivim in dobrim „PERSILOM“.

no nobene besede v obrambo gospe Vollgruber proti hujšanju od nemškutarke strani, postal naenkrat tako goreč nien za zagovornik ter jo hoče braniti pred Slovenci ki ji ničesar nočejo, ampak se samo branijo proti njenemu izzivanju in njenim psovčkam. »Slovenec« in gospa Vollgruber ali njen zet, ki najbrže članke inspirira, menda vendar ni tako naiven, da bo pričakoval, da bo kak naroden človek silil v gostilno, kjer ni dobrodošel. Izzivajoča klika pa menda ni nobenemu gostilničarju dobrodošla. Ker »Slovenec« naglašja, da se gospa Vollgruber itak ne boji bojkota, je pač odveč, da jo brani na tako smešen način. Za besedo »Korotane« pravi »Slovenec« ni bilo prostora v napisu! Beseda »Korotane« ima samo 7 črk, dočim jih ima Kristina Vollgruber kar 18. Dovedra se nam pa, da »Slovenec« v zadnjem času beseda »Korotane« ne zveni posebno blagoljubno in mu je ljubo, ako je ne sliši pre pogosto. Mi pa smatramo izbris tega lepega naslova za sramotno kapitulacijo, ki bi bila gotovo izostala, ako bi se gospa ne pisala za Vollgruber. Ako smo smatrali dosedaj za svojo dolžnost po svojih skromnih močeh podpirati omenjeno gostilno, ker smo mislili, da je slovenska, nas je gospa te dolžnosti sama odvezala ker naglašja, da ji naprednjaki in Orjunaši niso dobrodošli, ker je sedaj gostinja namenjena klerikalcem in nemškutarjem.

Iz trpežnega ševro

z usnjato ali leseno preoblečeno peto

Din

149

Edino pri »VOIKA«, Ljubljana.

Iz Celja

e— **Smrtna kosa.** Po daljši bolezni je umrl v torek, dne 28. t. m. v celjski javni bolnici g. Alojz Tofant, železniški uslužbenec v Celju. Zapušča vdovo s 4 neposkrbljenimi otroci. Rajni je bil narodno zaveden in delaven član demokratske organizacije. Lahko služi v zgled marsikateremu iz takozvanih boljših krogov. Pogreb se bo vršil danes v četrtek ob 9. dop. iz celjske bolnice na okoliško pokopališče. Pokojnemu časten spomin!

e— **Trojen jubilej.** V torek, dne 28. t. m. je obhajal v ožjem rodbinskem krogu jubilej smotrnega dela, lepega rodbinskega življenja in samostojnosti g. Ivan Ravnikar, vetelrgovec v Celju. Jubilar je vstopil pred 4 leti v trgovino ter je okusil v svoji mladosti vse težave vajeniškega življenja. Z lastno pridnostjo in neumornim delom pa se je pospel tako daleč, da se je pred 25 leti (dne 28. sept. 1901) nastanil v Celju kot samostojen trgovec. Istega dne in leta se je tudi poročil ter praznuje s svojo skrbno in prijazno go. soprogom hkrati jubilej srebrne poroke. Jubilar uživa med svojimi stanovskimi tovariši velik ugled. Na stanovski listi trgovcev je bil ravnokar izvoljen kot namestnik v trgovsko in obrtno zbornico, v celjskem gremiju pa zavzema podpredsedniško mesto. G. Ravnikar je od nekdanji narodnjak, član raznih narodnih, kulturnih ter humanitarnih društev. Kot pristaša SDS je v celjskem občinskem svetu, odkar je ta v slovenskih rokah. G. jubilaru, njegovi spoštovani gospe soprogi in celiceni obitelji k temu jubileju iskreno čestitamo z željo, da bi še dolga leta deloval v Celju v korist napredni stvari.

e— **Uspeh zbirke Rdečega križa za poplavlence.** Zbirka narodnih kraljevskih odborov Rdečega križa za poplavlence v celjskem srezu je vrgla doslej 25.000 Din. Celjski krajevni odbor sam je nabral 17.000 Din. K temu so prispevali lepe svote denarni zavodi, osnovne šole potom svojih zbirki in pa tudi nekateri zasebniki.

e— **Uradne ure na celjskem magistratu.** bodo od 1. oktobra dopoldne od 8. do pol 13 popoldne pa od 15. do pol 18. ure. To v vednost strankam.

e— **Zlatarka d. d. v Vodničkovih ulici v Celju** je nehala obratovati. Do prevzema tega podjetja po kaki drugi tvrdki je delavstvo odpuščeno, uradnikom služba odpovedana.

Usi se boste smejali!!!
Komu?
Njemu, ki se nikdar ne nasmeji!!!
Buster Keaton »Hočem samo njo«
Pride v kino »Dvor«.

Kakor je delala že Vaša stara mati. bilo je pravilno Kuhala je svojo kavo samo s Pravim Franckovim kavnim pridatkom.

Ta je danes še vedno tako fin kakor izvrsten pridatek
k zrnati in žitni kavi ter bo to tudi zmeraj ostal.

Iz Trbovelj

t— Na naslov Kmetijskega oddelka. Kmetijska podružnica v Trbovljah je svojo ječasnno vložila prošnjo na poljedelsko ministrstvo za večjo podporo v svrhu nakupa nove žitne čistilnice, več plemenskih merjasev, čistopasemskega bika in enake telice. Prošnja je bila ugodno rešena in dovoljena podpora v znesku 10.000 Din. Toda nakazila še vedno ni od nikoder, čeprav je poteklo že več mesecev. Člani kmetijske podružnice se zato obračajo na kmetijski oddelček v Ljubljani, naj posreduje, da bo prišla podružnica čimprej do votiranega ji denarja.

t— Konzorcij za zgradbo invalidskega doma v Trbovljah je prošil za podaljšanje roka za zbiranje efektivne loterije. Konzorcij namerava pritegniti več večjih dobaviteljev in poleg tega cene srečkam zmanjšati.

t— Dva nova kateheta. Za kateheta sta imenovana: za Trbovlje Jožef Lasbacher in za Hrastnik Miroslav Rajej.

t— Knjižnica Društva za mladinsko skrb in varstvo otrok na Vodah je odprta vsak četrtek, knjižnica Narodne čitalnice v hrastniškem Narodnem domu pa vsak petek.

t— Trgovska statistika za trboveljsko občino izkazuje 178 trgovin, za ves ostali laski okraj pa komaj 104. Ves okraj šteje 36.000 prebivalcev, od teh Trbovlje 18 do 20 tisoč.

t— Deževje ponehuje. Včeraj je deževje popustilo, tako da je padla voda Trboveljske in Bobna. Mogočeno pa je narasla Sava. Ceste so bile ruinirane, tako da so primerne le za vozove.

t— Solne razmere v Hrastniku. Te dni je došel odlok, po katerem sta odbiti paralelki za I. razred na deski in na dekliški šoli, čeprav obiskuje I. razred na dekliški šoli 90 učenk, na deski pa 80 učencev. Kot razlog se navaja pomanjkanje primernih prostorov. Če vstopavamo ljubljanske šole, katerim so bile paralele dovoljene, čeprav nimajo prostorov, čemer pa so se izognili s tem, da so vpeljali nerazdeljen pouk, se nam zdi odlok glede Hrastnika velika krivica. Nerazdeljen pouk se v Hrastniku že sedaj vrši na dekliški šoli med II. in III. razredom. Malo bolje volje in bi se lahko v najslabšem slučaju dovolila vsaj mešana paralela. Kakšni bodo po vsem tem učni uspehi, si lahko mislimo.

t— Pevsko društvo "Zvon". V nedeljo 3. oktobra v dvorani gospe Ane Forte na Vodi družben večer pevcev, pevki in vsega društva naklonjenega občinstva. Na sporedu godba, ples in pevske točke. Vstopnina prosta. Začetek ob 6. zvečer. 1304

Sport

Nekaj podrobnosti o glavni skupščini JNS.

Novi odbor JNS smo pred dnevi objavili. V nastopnem nekoliko podrobnosti o tej skupščini. Zanimanje za skupščino ni bilo baš veliko. Dočim je bilo na prejšnjih skupščinah zastopanih skoraj 300 klubov, je bilo letos zastopanih le 208 klubov. O tajniškem poročilu se je vnela precej živahna debata. Tajniško poročilo je bilo nato sprejeto s 153 proti 14 glasovom.

Iz blagajniškega poročila posnemamo, da je v blagajni JNS 11.692,90 Din, imovine pa znaša 31.618,82 Din. Po poročilu revizijskega odbora se je odstopajočemu odboru izreklo zaupanje. Pred volitvijo odbora je prišlo do incidenta med predsednikom Sarajevskega podsaveza dr. Sušnjarem in dr. Pajničem. Dr. Hadži je predlagal, naj se dr. Sušnjar izključi iz skupščine, kar je bilo po izvolitvi novega odbora s 108 proti 63 glasovom sprejeto. Z dr. Sušnjarem so zapustili skupščino vsi delegati zagrebških klubov, delegati Sarajeva in del ljubljanskih delegatov. Pred odhodom je dr. Sušnjar izjavil, da so volitve protipravilno izvedene ter da so neveljavni vsi sklepi, ki jih bo storil novi odbor.

Nato so sklepali o izpremembi pravil. Dr. Hadži je stavil predlog, naj se tekme za državno prvenstvo vršijo po novem sistemu. Po dolgi debati je bil soglasno sprejet sledeči predlog:

Za državno prvenstvo igra sedem prvakov smeh podsavezov ter kluba, ki sta v Zagrebu in Beogradu na drugem mestu. V prvem kolu igrajo po cup sistemu prvaki osijeskega, sarajevskega, ljubljanskega in subotiskega podsaveza ter kluba, ki se plasirata v Zagrebu in Beogradu na drugem mestu. Zmagovalci teh tekem ter prvaki beogradskega, zagrebškega in splitskega podsaveza igrajo med seboj po eno tekmo po sistemu po točkah. Za vse ostale predpise veljajo pravila da tekme po sistemu po točkah.

Dalje je bil predlog da se mojevo v JNS sprejeti tudi vojaški klubi. JNS

bo naprosil kralja Aleksandra, naj prevzame pokroviteljstvo nad JNS.

Po daljši debati so bili amnestirani igrači Gradanskega Babić in Pasinek ter trije igrači sarajevski Slavije. Kakor se govori, se bosta sarajevski in zagrebški podsavez proti izvolitvi odbora pritožila pri politični oblasti.

SK Jadran. Sestanek vseh nogometašev in lahkoatletov v petek 1. X. ob 20. uri pri Mraku. Važne zadeve radi igrišča. Poročilo predsedstva. — Tajnik.

ASK Primorje (Hazerska sekcija). Danes mladinska pokalna tekma proti TKD Atena. Najkasneje ob 17. naj bodo na igrišču Atene sledeče igralke: Kaiser, Podboj II, Savjovic, Vatovec, K. I in II, Modic II; rezervi: Jerina I in II. Seboj prinesli drese (črno bele) in copatke. V slučaju slabega vremena se ne igra. — Načelnik.

ASK Primorje (Nogometna sekcija). Danes včeritek, ob 20.30 seja sekcijskega odbora v Narodni kavarni. — Tajnik.

ASK Primorje. Danes, v četrtek, ob 19.30 seja uprave sportnih prostorov, za tem seja centralnega odbora v Narodni kavarni. — Predsednik.

SK Krakovo poziva vse članstvo, da se udeležijo predavanja, ki se vršijo danes ob 8. zvečer v salonu postilne "Lozara", Rožna ulica. Za nogometaše predavanje obvezno. Tajnik.

ZBIRAJTE MILODARE ZA POPLAVLJENCE!

Poslano

"PORTLANDCEMENT"

Casopisna vest, da s 1. oktobrom 1920. ustavimo obrat. je brez našega znanja prišla v javnost — in sporočamo vsem našim cenj. naročnikom, da imamo večje množine la Portlandcimenta na razpolago, tako da lahko vsako naročilo v teku 24 ur izvršimo. 881/n

Ravnateljstvo "Zagorka" d. d. tovarna cementa. Zidani most.

Zahvala

Podpisani sem bil zavarovan zoper življenje za dobo 20 let na vsoto 50.000 Din pri "Assicurazioni Generali", sedaj "Sava", obče zavarovalna d. d. v Ljubljani. Po poteku treh let sem dal iz raznih vzrokov omenjeni zavarovalnici to polico v odkup. Vplačal sem v treh letih 8600 Din, izplačali so mi pa 4267 Din.

Iskreno se zahvaljujem omenjeni zavarovalnici za to uslugo!
1309 MIHAJLO LAPUH, Skofja Loka.

Vremensko poročilo

Kra		Cas		Smer vetra in brzina v m		Vrsta padavine	
opazovanja		sej. temp.	temper.	oblač.		vredn.	
		°C	°C	0-10		mm u	
Ljubljana (dvorec)	7	7:57	9:3	E 1	10	dež	39.0
	8	7:57	9:6	E 2	10		
	14	7:54	10:8	N 1	10		
	19	7:56	10:2	NW 1	10		
Maribor	21	7:57	10:1	S 1	10	dež	20.0
	8	7:55	9:0	W 3	10		
	8	7:56	10:0	SSW 1	10		
	8	7:54	14:0	SSW 3	4		
Zagreb	8	7:51	13:0	mirno	6	dež	8.0
	8	7:55	15:0	mirno	10		
	7	7:09	24:0	SW 2	5		
	7	7:58	21:0	SSE 3	10		
Dubrovnik	7	7:58	21:0	E 1	5	10.0	
	7	7:58	4:0				

Solnce vzhaja ob 5:41 zahaja ob 17:49 luna vzhaja ob 23:15 zahaja ob 14:14.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 11.1, najnižja 9.2 C.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: V severnih Alpah: Sprva hladno in premenljivo vreme brez bistvenih padavin. Pozneje zboljšanje. V južnih Alpah: Najprej še hladno in deževno, pozneje najbrže tudi boljše.

Tržaška vremenska napoved za četrtek: Močni severni severovzhodni vetrovi. Nebo oblačno; dež. Temperatura okoli 13 stopinj. Morje razburkano.

Gospodarstvo

Hmeljska poročila

Zatec (CSR), 29. septembra. Cene za prvovrstno blago 4000—4300 Ké za 50 kg; čvrsto. Drugovrstno blago po 3700—3900 Ké za 50 kg; nespremenjeno.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (29. t. m.). Pšenica: baška, 76—77 kg, 1 vagon 260; baška, 2 vagona 257.50; banatska, 40 vagonov 268.50. Oves: sremski, 1 vagon 140. Moka: baška, 0.8, 1 vagon 425. Otrubi: baški, v jutastih vrečah, 1 vagon 105. Fižol: baški, beli, 1 vagon 145. Tendence stalne.

Zagrebski tedenski sejem (29. t. m.) Zaradi nepovoljnega vremena slab dogon goveje živine. Največ je bilo slabše živine. Tudi svinj je bilo malo. Za inozemstvo so se kupovale le svinje. Tudi nekaj konj so nakupili Italijani. Cene teletom in debelim svinjam višje. Cene za kg žive teže: voli I. 8—9.25, II. 6—7, III. 5—5.75, bosanski I. 7—7.50 (izjemno 8.50), II. 6—6.50, III. 4.50—5, junice domače I. 6—7, II. 5—5.50, junci I. 7—8, II. 6—6.75, krave I. 6—7, II. 4.50—5, III. 3.50—4, teleta 10—12 (zaklana 13—14.50), svinje domače nepitane 9—11 (zaklana 14—14.50), sremske 12.50—14 (zaklana 15—15.50) Din. Konji: vojni 4000—12.000 Din za par po kakovosti. Krma: detelja 100—125, seno I. 90—100, II. 50—70, otava 100—125 Din za 100 kg.

Dunajski svinjski sejem (28. t. m.) Dogon 17.215 komadov, od teh 5244 iz Jugoslavije. Cene mesnim svinjam nespremenjene, debele svinje pa so se podražile za 5 grošev pri kg. Za kg žive teže notirajo: debele svinje I. 1.78—1.82 (izjemno 1.85), srednje težke 1.75—1.80, kmetske 1.70—1.90, stare 1.70—1.75, mesne 1.90—2.50 (2.55) šilinga.

Dunajska borza za kmetijske produkte (28. t. m.). Višji tečaji v Ameriki, kar pa ni vplivalo na Dunaj, kjer je bila mrtva kupčija. Uradne novice na včerajšnji višini.

Legitimacije za mednarodno razstavo v Solunu. Za solunsko mednarodno razstavo, ki se bo vršila od 1. do 15. oktobra 1926, se daje legitimacije, ki dajo pravico do popusta na železnice in brezplačni vstop na razstavišče, pri grškem konzulatu v Zagrebu. Jelačičev trg 24, dnevno od 9. do 10. in od 3. do 5. ure. Cena legitimacijam je 70 Din.

Položaj na dunajskem tržišču za jajci. Z Dunaja poročajo: Tržišče za jajci prijaznejše. Močno se išče sveže blago, dočim je slabša kakovost zanemarjana. Dovozi dru-

govrstnega blaga zadostni, dočim prvovrstnega blaga mestoma primanjkuje. Ruska jajca se dovažajo v večji meri in so se podražila. Večjih sprememb v cenah ni. V trgovini na debelo notirajo: jugoslovenska prvovrstna jajca 17.5—17.7, madžarska prvovrstna 18, gradščanska v sodih 17, gorjavevstirska 17.5, poljska 16—16.5, rumunska 16, ruska 16.5, bolgarska 15—15.5 groša.

Vprašanje uveljavljanja novih železniških tarif. Iz Beograda poročajo, da je prometni minister za nedoločen čas odložil uveljavljanje novih tarif, ki bi morale stopiti v veljavo 1. oktobra t. l. Govori se, da je prometni minister sprito ostre kritike javnosti baje sploh opustil povišanje tarif.

K gospodarskemu programu ministra za trgovino in industrijo dr. Krajača piše v zagrebškem "Morgenblattu" dr. B. med drugim, da je ta program gospodarske kroge temeljito razočaral. Podobno je, kakor da ministru niso znani vzroki sedanje krize, kajti sicer bi ne predlagal tako neresnih mer. Kritika jugoslovenskega gospodarstva je povzročena v glavnem zaradi pomanjkanja kapitala in zaradi visokih obresti, ki so posledica tega pomanjkanja. Ni govora o intenzivnem gospodarskem življenju, ker gospodarski krogi pridejo le težko do potrebnih kreditov, odnosno jih dobe po 20 in več odstotnih obrestih. Stremiljenje ministrstva bi moralo iti predvsem za tem, da se privabi tuj kapital.

Valutna reforma se mora, kakor izvaja omenjeni pisec, brezopozno izvršiti na podlagi dinarije stabilizacije na današnjem nivoju. Nadaljna potreba v smeri ozdravljenja gospodarske krize bi bila izvedba davčne reforme, zlasti za pokrajine, ki imajo razmeroma visoke davke. Gospodarski krogi so pričakovali, da bodo baš ti momenti tvorili bistvo dr. Krajačevega programa, toda dr. Krajač je predlagal same nalenosti in večinoma mere, ki so izven njegovega resora.

Če bodo ženske uporabljale več ali manj kosmičnih sredstev, če bodo nosile dolga ali kratka krila, nima to ničesar skupnega z gospodarsko krizo. Kar se tiče prihrankov in sprememb v državni upravi, pa naj bodo še tako na mestu, ne bo od tega nikakega uspeha pri sanaciji gospodarstva. Neizvedljiva je zahteva, naj uradništvo krjije svoje potrebe izključno s produkti domače fabrikacije. Ozdravljenje naše gospodarske krize zahteva drugih metod in zlasti več čuta in razumevanja za dejansko stanje.

Borze

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) Vrednote: investicijsko 71.50—73. Vojna škoda 337—0. zastavni

in komunalne Kranjske 20—22, Celjska pošilnica 193—196, Ljubljanska kreditna 160—165, Merkantilna 92—98, Prašedion 865—888, Kreditni zavod 165—175, Strojne 0—112, Vevče 104—0, Stavbena 55—65, Sešir 104—104 (104). — Blago: Nobenega zaključka. Ponudbe in povpraševanja neznačajna.

ZAGREB. Od bančnih vrednot sta za beležili zaključke samo Eskomptna in Jugoslovenska. Tudi industrijske vrednote so brez zanimanja; le Trbovlje so se malo več prometale. Voja škoda je malo slabša in se je trgovala promtna po 305.396, za ultimo oktobra pa po 309. — Vrednot deviznih tržiščih ni bilo večjih sprememb. Tudi v Zagrebu je tendenca nespremenjena. Narodna banka je intervenirala v devizah na Prago in Dunaj. Skupni devizni promet 3.3 miliona dinarijev. Notirane so devize: Dunaj izplačilo 796.5—1092.5, ček isto, Berlin izplačilo 1347.5—1350.5, Italija izplačilo 213.91—215.91, London izplačilo 274.4—275.2, Newyork ček 56.428—56.628, Pariz izplačilo 156.79—158.79, Praga ček 167.35—168.15, Svica izplačilo 1092.75—1095.75, ček isto; valute lire 213; efekti: bančni: Eskomptna 109—100.5, Hipo 55—56, Jugoslovenska 109—100.5, Hipo 55—56, Ljubljanska kreditna 160—170; industrijski: Eksploatacija 9—10, Slavonija 31—32, Trbovlje 294—300, Vevče 102—115, Sešerana Osijek 340—350; državni: investicijsko 71—71.25, agrarne 42—43, Voja škoda, promptna 305.5—306.5, za oktober 308—309, za november 311—312, kasa 305.5—306.5.

BEograd. Devize: Dunaj 796—797, Berlin 1347—1348, Bruselj 154—157, Italija 215—215.75, London 274.7—274.75, Newyork 56.5—56.55, Pariz 158.25—158.5, Praga 167.7—167.75, Svica 1094—1094.25.

CURIH. Beograd 9.1475, Berlin 123.25, Newyork 517.375, London 25.10, Pariz 14.47, Milan 19.70, Praga 15.325, Budimpešta 0.007345, Bukarešta 2.64, Solija 3.7375, Dunaj 73.025.

TRST. Devize: Beograd 46.25—47; Dunaj 370—385; Praga 77.50—78.50; Pariz 74—75; London 126.75—127.75; Newyork 26.10—26.20; Curih 504—510; Budimpešta 0.0063—0.0080; Bukarešta 13—14. Valute: dinarji 46—46.75; dolarji 26—26.60; 20 zlatih frankov 101—106; zlati lira 505.15.

DUNAJ. Devize: Beograd 12.4850—12.5250, Berlin 168.31—168.51, Budimpešta 98.90—99.20, Bukarešta 3.6450—3.6650, London 34.2925—34.3925, Milan 26.88—26.98, Newyork 706.65—709.15, Pariz 19.79—19.89, Praga 20.9275—21.0075, Solija 5.1050—5.1450, Varšava 77.95—78.45, Curih 136.55—137.05, Valute: dinarji 12.47—12.53, dolarji 703.60—707.60.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.57, v Berlinu 7.47, v Londonu (poldne) 275.

Danes!

Popolnoma novo!

Grandijozno filmsko delo. Osem velikih dejanj trpljenja. Človekoljubja, ljubezni in sreče. — Strahoviti snežni meteži v planinah. — Grozna povodenj. — Ogromna snežna lavina pokoplje pod seboj hiše in ljudi. — Povodenj odnese zadnje upe. — Rešilni vlak s štirimi lokomotivami se bori z groznim elementom. — Prekrasni naravni posnetki daleč prekajajo vse kar je dosedaj prinesla filmska tehnika. — Pretresljivi in do skrajnosti napeti dramatični prizori.

Prekrasno! Veličastno! Grandijozno!

Danes ob: 4., pol 6., pol 8. in 9.

ELITNI KINO MATICA

najudobnejši kino v Ljubljani. — Sredina mesta. — Telefon 124.

3 krat tako bujni

postanejo lasje, če jih le enkrat umijete z **Elida-Shampooom**. Takoj postanejo rahli pa vonjavi, svileni mehki, medlosvetli in nežno parfimirani. Mehko posebno milo očisti lase in kožo na glavi brez truda pa temeljito. Obilne pene njegove ogrnejo vse nezaželjeno ter se izlaha odplaknejo. Umivajoči si glavo, rabite prihodnjč tudi Vi brez sode izdelani

JUGOSLAVENSKO D. D. GEORG SCHICHT, OSJEK. Oddelček "Elida".

Pošljite mi brezplačno originalni zavoček ELIDA-SHAMPOO 14/IV

Ime:

Naslov:

Prilpite prosim, izpolnjeni odrezek radaj na dopisnico.

SHAMPOO ELIDA

Cenjene dame in gospodje!

Tvrdba A. Šinkovec nasl. K. Soss, Mestni trg 18-19,

Vas vabi, da posetite niene

nove, moderno urejene prostore,

ki se otvorijo

v četrtek, dne 30. septembra 1926.

Poleg splošnega modnega oddelka posluje

poseben oddelek za gospode.

Tvrdba Vam nudi

najboljše blago po najnižjih cenah

ter Vas v to svrhu vabi k mnogobrojnemu obisku, ki ji bo omogočal, da Vas bo v gornjem smislu zadovoljevala z vedno večjo popolnostjo

Mlad, sposoben in samostojen

kavarniški kuhar se išče.

Ponudbe poslati na: „VELIKO KAVARNO“, Maribor.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Kdor potrebuje obleko, raglan

in ostala oblačila res iz dobrega blaga kupi najugodnejše in najceneje pri nas.

Izredno velika zaloga in posebne cene za šolobvezne. Detaljna trgovina konfekcijske tovarne.

Fran Derenda & Cie., Ljubljana.

Delovodja

za železarno in električno se sprejme s 1. novembrom. Ozira se samo na starejše moči, atere so absolvirale strojno in elektrotehnično delovodsko solo. Ponudbe na železarno in električno **A. Pogačnik, Ruše**.

L. Mikus
LJUBLJANA, Mestni trg 15
Izdelovatelj: dežnikov
Na drobno! Na debelo!
Zaloga sprehajalnih palic
Stari salčki se nanovo oreoblačajo.

Trgovsko hišo

z nad 60 let obstoječo trgovino meša nrga blaga in deželnih izdelkov v trgu Središče ob glavni c. poleg tarne cerkve oddam v najem.

Potrební kapital 200.000 do 300.000 Din. Ponudbi sprejema in pojasni da e lastnik J. Zadravec. Središče ob Dravi. 10294

Štev. 2917

Oglas.

Kupi se hišo

obstoječa iz 14 do 20 večjih sob in drugih pritoklin kakor: ene kuhinje, kleti, po možnosti manjšega dvorišča v. t. d. Hiša se mora nahajati v takem stanju, da bi se moglo vanjo vseliti tekom enega meseca po nakupu.

Interesenti naj se zgjase do 15. oktobra event. z načrti pri

Direkcija šum v Ljubljani.
(Križanke) 10298a

Egon Bayr, fin. koncept. pripravnik, javlja v svojem in imenu svoje sestre **Leje** sorodnikom in znancem da je naša pre. ubljena mati, gospa

Ivana Bayr

vdova posojil. ravnatelja in posestnica

29. t. m. po dolgi, mukopolni bolezni preminula. Pogreb blage pokojnice bo v petek, 1. oktobra 1926 ob pol 4. pop. iz hiše žalosti Sv. Florijana ulica 29.

Venci se na željo blage ranke hvaležno odklanja o. 10319

7 Ljubljani, dne 29. septembra 1926.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

GOSPODJE IN DAME

nosijo v

JESENI in po ZIMI

samo

PEKO ČEVLJE,

ker je njih trpežnost, elegantna in moderna oblika nenadkriljiva.

Cene najnižje!